

ผลที่ได้

- กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการขอสมัคร
- กลุ่มเป้าหมายเกิดการร่วมกลุ่มในการขอสมัคร

หลังจากที่ได้มีการขอสมัครแล้วเยาวชนยังมีแนวความคิด ที่จะให้มีการประชุมประจำเดือน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จึงได้มีการจัดประชุมประจำเดือนควบคู่กับการขอสมัครของเยาวชน

4.5 กิจกรรมการประชุมประจำเดือน โดยจัดการประชุมตลอดโครงการ

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้พบปะพูดคุย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในกลุ่ม
- เพื่อเป็นการติดตามงาน รับทราบปัญหาอุปสรรคของกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย

- เยาวชนหมู่บ้านน้ำร่ง 2 หมู่บ้าน

วิธีการ

- จัดเวทีพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย
- นักวิจัยเตรียมข่าวสาร และคำถามต่างๆ ที่จะไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย
- เปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้อภิปราย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ผลที่ได้

- นักวิจัย และกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน
- นักวิจัยได้รับทราบปัญหาอุปสรรคของกลุ่มเป้าหมาย

5. แผนกิจกรรมระดับตำบล

5.1 การรณรงค์และจัดนิทรรศการเรื่องยาเสพติดร่วมกับองค์การบริหารส่วน ตำบลน้ำป่อหลวง , ปปส. และศูนย์บำบัดยาเสพติด ในงานกีฬาต้านยาเสพติดระดับตำบล โดยจัดขึ้นวันที่ 21 มกราคม 2544

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้สมาชิกในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักในปัญหา ยาเสพติดมากขึ้น
- เพื่อให้เกิดการประสานการทำงานในรูปแบบเครือข่ายระหว่างองค์กรภายใน ชุมชน และองค์กรภายนอกชุมชน
- เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม

กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชน และเด็กและเยาวชนตำบลน้ำบ่อหลวง

วิธีการดำเนินงาน

- ประสานงานกับผู้นำชุมชน และ อบต. ในการเตรียมพื้นที่และผู้ที่ได้รับนิชอบ
- ประสานงานขอความร่วมมือกับองค์กรภายนอกชุมชนได้แก่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ (ปปส.) และศูนย์บำบัดยาเสพติดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ในการเข้าร่วมเป็นวิทยากรและขอสนับสนุนสื่อในการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเรื่องของยาเสพติด
- ดำเนินกิจกรรมร่วมกับการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติดประจำตำบล
- ประเมินผลผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยการสังเกตการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในการชมและศึกษานิทรรศการและการเข้าร่วมกิจกรรม

ผลที่ได้

- เกิดการทำงานร่วมกันในรูปแบบเครือข่ายขององค์กรภายใน และองค์กรภายนอกชุมชน
- สมาชิกในชุมชนมีความรู้เข้าใจ และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์
- กลุ่มเป้าหมายเกิดจิตสำนึก และความตระหนัก

แกนนำเยาวชนคิดว่าการศึกษาดูงานเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการส่งเสริมให้เยาวชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับประสบการณ์โดยตรงจากผู้ที่มีประสบการณ์ของผู้ใช้สารเสพติด และหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจากผู้มีประสบการณ์จึงให้มีการวางแผนเกี่ยวกับการดูงานนอกสถานที่ด้านยาเสพติด

5.2 กิจกรรมการอบรมแกนนำเยาวชนตำบลน้ำบ่อหลวง เรื่อง ยาเสพติด เอดส์ เพศศึกษา โดยจัดขึ้นวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2544

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพิษภัยของสารเสพติด
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักในปัญหายาเสพติด เอดส์ เพศศึกษา มากขึ้น
- เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- เพื่อให้เกิดเครือข่ายในการประสานการทำงานร่วมกัน

กลุ่มเป้าหมาย

- เยาวชนทุกหมู่บ้านในตำบลน้ำป่อหลวง หมู่บ้านละ 5 คน รวม 55 คน

วิธีการดำเนินงาน

- ประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชนทุกชุมชนในตำบลน้ำป่อหลวง ในการนำเด็กและเยาวชนเข้าร่วมอบรม และสถานที่ในการอบรม
- ประสานการทำงานร่วมกับวิทยากรจากสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, YMCA, โรงพยาบาลสันป่าตอง ในการอบรม
- ดำเนินกิจกรรมการอบรม
- ติดตามและประเมินผลหลังการอบรมของกลุ่มเป้าหมายในการทำกิจกรรม

ผลที่ได้

- กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะชีวิต ในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติด เฮลท์ เพค ศึกษา

ผลจากการจัดกิจกรรมในครั้งนี้พบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ ต้องการที่อยากจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาจากประสบการณ์โดยตรงกับผู้ที่ใช้ยาเสพติด และกำลังอยู่ในช่วงของการบำบัดรักษาเพื่อที่จะเข้าใจในสภาพของปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้สารเสพติดของตนเอง จากข้อเสนอและความต้องการของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมจึงได้ส่งผลให้เกิดกิจกรรม การศึกษาดูงานของแกนนำเยาวชน ที่เกี่ยวกับการบำบัดผู้ติดยาเสพติดนอกสถานที่

5.3 กิจกรรมการศึกษาดูงานแกนนำเยาวชนตำบลน้ำป่อหลวงโดยจัดขึ้นวันที่ 26 เมษายน 2544

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักในปัญหายาเสพติดมากขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

- เยาวชนทุกหมู่บ้านในตำบลน้ำป่อหลวง หมู่บ้านละ 5 คน รวม 55 คน

วิธีการดำเนินงาน

- ประสานงานกับสถานที่ศึกษาดูงานได้แก่ ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่และโรงพยาบาลสวนปรุง
- ประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชนและแกนนำเยาวชนเพื่อเตรียมกลุ่มเป้าหมายที่ไปศึกษาดูงาน
- ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้
- สรุปผลจากการศึกษาดูงานร่วมกับกลุ่มเป้าหมายที่ไปศึกษาดูงาน
- ร่วมกันวางแผนกิจกรรมหลังจากกิจกรรมดูงาน

ผลที่ได้

กลุ่มเป้าหมายได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

กลุ่มเป้าหมายเกิดจิตสำนึกและความตระหนักต่อปัญหายาเสพติด

อย่างไรก็ตาม การศึกษาดูงานนอกสถานที่ในครั้งนี้ก็ยังไม่สามารถตอบสนองการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชนได้ เพราะเด็กส่วนใหญ่ยังขาดทักษะชีวิตในการที่จะสร้างเกราะให้กับตัวเองให้หลุดพ้นจากสารเสพติดหรือปัญหาต่างๆ เช่น เรื่องเฮดส์ เพคส์มันท์ ฯลฯ ที่จะส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นเพื่อตอบสนองกับสภาพปัญหาข้างต้น กลุ่มเป้าหมายจึงได้เสนอให้ดำเนินโครงการจัดค่ายทักษะชีวิต เพื่อการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของเยาวชนเพิ่มขึ้น

5.4 กิจกรรมค่ายทักษะชีวิตแกนนำเยาวชนตำบลน้ำบ่อหลวง โดยจัดขึ้นระหว่าง วันที่ 28 - 29 เมษายน 2544

วัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้แก่แกนนำเยาวชน
- เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของแกนนำเยาวชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- เพื่อให้แกนนำเยาวชนมีความรัก ความสามัคคีเพิ่มมากขึ้น
- เพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนในการสนับสนุนและหนุนช่วยในการทำงานร่วมกัน

กลุ่มเป้าหมาย

- เยาวชนทุกหมู่บ้านในตำบลน้ำบ่อหลวง หมู่บ้านละ 5 คน รวม 55 คน

วิธีการดำเนินงาน

- ประสานงานกับสถานที่เข้าค่าย
- ประสานงานกับวิทยากร และเตรียมหลักสูตรในการเข้าค่าย ซึ่งวิทยากรประกอบด้วย ปปส. , YMCA , CY-Net , เชื่องผึ้งคลินิก , แม่หญิงล้านนา
- ประสานงานกับผู้นำชุมชน และแกนนำเยาวชนในการเตรียมกลุ่มเป้าหมายที่จะไปเข้าค่าย โดยมีเงื่อนไข เยาวชนที่จะไปเข้าค่ายต้องเต็มใจในการที่จะไปเข้าค่าย จำกัดจำนวนของหมู่บ้านนำร่อง 2 หมู่บ้าน ๆ ละ 15 คน หมู่บ้านขยายที่สนใจทั้งหมดรวม 10 คน
- ร่วมทำกิจกรรมในค่ายฯ
- ร่วมกันวางแผนกิจกรรมหลังจากเข้าค่ายเพื่อปรับกิจกรรมและเสนอกิจกรรมที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมด้านยาเสพติดร่วมกัน
- สรุปบทเรียนการเข้าค่ายฯ

ผลที่ได้

- กลุ่มเป้าหมายเกิดจิตสำนึกและความตระหนัก
- เกิดเครือข่ายในการประสานการทำงานร่วมกันในกลุ่มเยาวชนพื้นที่เป้าหมาย
- หลังจากที่ยาวชนได้ผ่านกระบวนการค่ายทักษะชีวิตแล้วพบว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนดังนั้นเยาวชนและแกนนำชุมชน จึงมีแนวความคิดที่จะให้มีการอบรมครอบครัวสัมพันธ์ขึ้นในชุมชนเพื่อลดช่องว่างปัญหาระหว่างเด็กและเยาวชนกับผู้ปกครอง

5.5 กิจกรรมการอบรมครอบครัวสัมพันธ์ โดยจัดขึ้นวันที่ 20 พฤษภาคม 2544**วัตถุประสงค์**

- เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว และชุมชน
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ จิตวิทยาในการดูแลวัยรุ่น
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้และความเข้าใจและได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารที่ถูกต้องกับเยาวชน
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกันและกันในการดูแลเด็กและเยาวชน

กลุ่มเป้าหมาย

- พ่อบ้านแม่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบลน้ำป่อหลวง หมู่บ้านละ 4 คน รวม 44 คน

วิธีการดำเนินงาน

- ประสานงานกับวิทยากรและร่วมกันวางแผนการอบรมวิทยากร ได้แก่เจ้าหน้าที่จากมูลนิธิธอทไท์ และโรงพยาบาลสันป่าตอง
- ประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการเตรียมกลุ่มเป้าหมายที่จะอบรม
- ดำเนินกิจกรรมการอบรม
- ร่วมกันวางแผนกิจกรรมหลังจากอบรมเพื่อปรับกิจกรรมและเสนอกิจกรรมที่เหมาะสมในดำเนินกิจกรรมด้านยาเสพติดร่วมกับชุมชน

ผลที่ได้

- กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และเข้าใจในพฤติกรรมของวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น
- เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัวและชุมชน
- กลุ่มเป้าหมายมีทักษะในการดูแลวัยรุ่นเพิ่มขึ้น
- เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันของกลุ่มเป้าหมาย

การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของแกนนำเยาวชนในด้านการสื่อสารก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะเปิดโอกาสให้พวกเขาได้แสดงศักยภาพตลอดจนเปิดพื้นที่ให้พวกเขาเข้ามาสู่สาธารณชนโดยใช้เวทีสื่อวิทยุเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนจึงได้มีการดำเนินการวิทยุเพื่อเยาวชน

5.6 กิจกรรมสื่อวิทยุเพื่อเยาวชน

วัตถุประสงค์

- เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นและสะท้อนปัญหาเด็กและเยาวชน
- เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกล้าคิดแสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยใช้วิทยุเป็นสื่อ

กลุ่มเป้าหมาย

- เยาวชนตำบลน้ำป่อหลวงที่มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการดำเนินงาน

- ประสานแกนนำเยาวชนในแต่ละหมู่บ้านเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม
- ทำความเข้าใจในประเด็น และศึกษาหาข้อมูลที่จะนำเสนอ
- เตรียมความพร้อมให้กับกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคในการเสนอข้อมูล
- ดำเนินรายการวิทยุทางสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.ลำพูน FM 96.5 เมกะเฮิรตซ์ เวลา 06. 00-07.00 น. ทุกเช้าวันอาทิตย์
- ติดตามประเมินผลโดยกลุ่มผู้ฟังที่โทรศัพท์เข้ามาแลกเปลี่ยนในรายการวิทยุฯ

ผลที่ได้รับ

- ตัวแทนเยาวชนในพื้นที่เป้าหมายได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรมเรื่องสื่อวิทยุ
- เยาวชนได้สะท้อนปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาโดยตัวของเยาวชนเอง
- ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากตัวเยาวชนเอง
- เยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพในการนำเสนอข้อมูล
- เยาวชนกล้าคิด กล้าแสดงออก เกิดความมั่นใจ และมีความคิดสร้างสรรค์
- นอกจากกิจกรรมส่งเสริมสื่อสารสาธารณะแล้วกระบวนการทำงานงานในรูปของเครือข่ายก็เป็นสิ่งจำเป็นต่อเยาวชนในการเปิดโอกาสให้พวกเขาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในวงกว้างและเชิงลึกต่อไปจึงได้มีการส่งเสริมเครือข่ายเยาวชนทั้งในและนอกพื้นที่

๕.๗ กิจกรรมเครือข่ายเยาวชน

วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- เพื่อสร้างเครือข่ายในการหนุนช่วยในการทำงานร่วมกัน

กลุ่มเป้าหมาย

- แกนนำเยาวชนตำบลน้ำบ่อหลวง

วิธีการดำเนินงาน

- ประสานงานกับเครือข่ายองค์กรที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- คัดเลือกแกนนำเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายเยาวชน
- สนับสนุนและหนุนช่วยแกนนำเยาวชนในการทำงาน
- พัฒนาศักยภาพแกนนำ
- ติดตามประเมินผลกลุ่มเป้าหมาย

ผลที่ได้รับ

- เกิดเครือข่ายเยาวชนในระดับพื้นที่ และในระดับจังหวัด
- เยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพ
- เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

กระบวนการหนุนเสริมเครือข่ายของเยาวชนทั้งในระดับพื้นที่และระดับจังหวัดเป็นกระบวนการขับเคลื่อนที่เข้าไปหนุนเสริมและเปิดโอกาสให้เยาวชนที่มาจากหลายพื้นที่ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนร่วมกัน

การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของแกนนำเยาวชนในด้านการสื่อสารก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะเปิดโอกาสให้พวกเขาได้แสดงศักยภาพตลอดจนเปิดพื้นที่ให้พวกเขาเข้ามาสู่สาธารณชนโดยใช้เวทีสื่อวิทยุเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนจึงได้มีการดำเนินการวิทยุเพื่อเยาวชน

5.6 กิจกรรมสื่อวิทยุเพื่อเยาวชน

วัตถุประสงค์

- เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นและสะท้อนปัญหาเด็กและเยาวชน
- เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกล้าคิดแสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยใช้วิทยุเป็นสื่อ

กลุ่มเป้าหมาย

- เยาวชนตำบลน้ำบ่อหลวงที่มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการดำเนินงาน

- ประสานแกนนำเยาวชนในแต่ละหมู่บ้านเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม
- ทำความเข้าใจในประเด็น และศึกษาหาข้อมูลที่จะนำเสนอ
- เตรียมความพร้อมให้กับกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคในการเสนอข้อมูล
- ดำเนินรายการวิทยุทางสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. ลำพูน FM 96.5 เมกะเฮิรท์ เวลา 06.00-07.00 น. ทุกเช้าวันอาทิตย์
- ติดตามประเมินผลโดยกลุ่มผู้ฟังที่โทรศัพท์เข้ามาแลกเปลี่ยนในรายการวิทยุฯ

ผลที่ได้รับ

- ตัวแทนเยาวชนในพื้นที่เป้าหมายได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินกิจกรรมเรื่องสื่อวิทยุ
- เยาวชนได้สะท้อนปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาโดยตัวของเยาวชนเอง
- ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากตัวเยาวชนเอง
- เยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพในการนำเสนอข้อมูล
- เยาวชนกล้าคิด กล้าแสดงออก เกิดความมั่นใจ และมีความคิดสร้างสรรค์
- นอกจากกิจกรรมส่งเสริมสื่อสาธารณะแล้วกระบวนการทำงานงานในรูปของเครือข่ายก็เป็นสิ่งจำเป็นต่อเยาวชนในการเปิดโอกาสให้พวกเขาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในวงกว้างและเชิงลึกต่อไปจึงได้มีการส่งเสริมเครือข่ายเยาวชนทั้งในและนอกพื้นที่

แผนกิจกรรมระดับตำบล และ หมู่บ้านนำร่อง 2 หมู่บ้าน
ภาพประกอบที่ 8 ผังแผนกิจกรรมระดับตำบลและหมู่บ้านนำร่อง 2 หมู่บ้าน

กระบวนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีการติดตามและประเมินผลที่ดี ทั้งนี้เพื่อเฝ้าดูการกระบวนการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

6. กระบวนการ ติดตามประเมินผล

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ชุมชนและนักวิจัยตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสรับรู้สถานการณ์และข้อมูลร่วมกัน
- เพื่อให้เกิดการหนุนช่วยและหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานร่วมกัน
- เพื่อศึกษาว่าผลการดำเนินโครงการวิจัยได้ดำเนินไปตามแผน เป้าหมาย และวัตถุประสงค์
- เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการฯ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาระหว่างดำเนินโครงการฯ

วิธีการดำเนินงาน

- การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร การสังเกตที่ใช้ในโครงการวิจัยนี้จะแบ่งเป็นสอง

ลักษณะคือการสังเกตแบบมีส่วนร่วมซึ่งจะสังเกตขณะที่กลุ่มเป้าหมายกำลังเข้าร่วมทำกิจกรรมกับนักวิจัย นอกจากนั้นจะสังเกตทัศนคติและแนวความคิดของกลุ่มเป้าหมายที่สะท้อนออกมาขณะเข้าร่วมทำกิจกรรมและอีกส่วนหนึ่งคือการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ทางนักวิจัยและทีมงานจะสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายสะท้อนออกมาในลักษณะอย่างไร

จัดเวทีสรุปทบทวนร่วมกับชุมชน ทางทีมวิจัยจัดเวทีสรุปทบทวนตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านมามีได้สรุปทบทวนร่วมกับกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 4 เวที คือเวทีผู้นำชุมชน เวทีแกนนำเยาวชน เวทีของภาครัฐ และเวทีของชุมชน

- สัมภาษณ์เชิงลึก ได้มีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายของชุมชนเช่นกลุ่มพ่อบ้าน แม่บ้าน ผู้นำชุมชน แกนนำเยาวชน หน่วยงานของภาครัฐในพื้นที่แล้วสัมภาษณ์เกี่ยวกับขบวนการดำเนินโครงการฯ และผลของโครงการฯที่ผ่านมา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งการสัมภาษณ์เชิงลึกนี้เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (มีประเด็นและหัวข้อในการสัมภาษณ์)
- ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม ทางทีมวิจัยได้ประเมินจากการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมทำกิจกรรม และความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมต่างของชุมชนและโครงการฯ

ผลที่ได้รับ

- รับทราบถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายและชุมชนเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ พฤติกรรม ด้านยาเสพติด
- รับรู้ถึงสถานการณ์ปัญหาด้านยาเสพติดของชุมชน
- สามารถปรับกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย
- รับทราบถึงผลการดำเนินโครงการฯ

การติดตามประเมินผลทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำกิจกรรมในทุก ๆ กิจกรรม เพื่อนำไปสู่การแก้ไขและวางแผนเพื่อผลักดันเข้าสู่นโยบายของชุมชน

7. ผลักดันสู่ระดับนโยบายของชุมชน

จุดประสงค์

- เพื่อให้ชุมชนมีจิตสำนึกและความตระหนักต่อปัญหาเด็กและเยาวชน
- เพื่อให้ชุมชนเกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนด้วยตัวของชุมชนเอง
- เพื่อให้ชุมชนมีแผนและนโยบายในการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชน

วิธีการดำเนินงาน

การผลักดันนโยบายที่เกิดขึ้นในชุมชน เกิดจากการที่นักวิจัยได้เข้าไปสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนตั้งแต่ขั้นตอนแรกของการดำเนินโครงการฯ โดยการกระตุ้นให้ชุมชนมีจิตสำนึกและความตระหนัก และเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาลูกและเยาวชนตามวิธีการและกระบวนการที่ได้กล่าวมาข้างต้น การผลักดันประเด็นเรื่องเด็กและเยาวชนเข้าสู่นโยบายของชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในชุมชนที่จะร่วมกันในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาคือเป็นรูปธรรม โดยทางชุมชนได้จัดให้มีคณะทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับตำบลจำนวน 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานของภาครัฐในพื้นที่ องค์การชุมชน และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานในพื้นที่ โดยมีนายอำเภอเป็นที่ปรึกษาซึ่งคณะทำงานชุดนี้มีบทบาทหน้าที่เสนอแผนกิจกรรมและงบประมาณในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งดำเนินกิจกรรมติดตามและประเมินผลร่วมกัน

ผลที่ได้รับ

- องค์การชุมชนเกิดความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาลูก/เยาวชน
- เกิดเครือข่ายความร่วมมือในระดับพื้นที่
- มีคณะทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนระดับตำบล 1 ชุด
- มีแผนกิจกรรมและงบประมาณสำหรับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับตำบล

กระบวนการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ในโครงการ " การสร้างความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านยาเสพติด ตำบลน้ำปองหลวง " มุ่งเน้นที่จะดึงศักยภาพขององค์ชุมชนที่มีอยู่ เพื่อนำเป็นสู่กระบวนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนในพื้นที่โดยการพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ของกลุ่มเป้าหมายโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและให้ชุมชนเกิดแนวความคิดในการที่จะแก้ไขปัญหาลูกด้วยตัวของชุมชนเอง เพื่อมุ่งไปสู่การแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนในพื้นที่ โดยเฉพาะปัญหาด้านยาเสพติด ซึ่งกำลังเป็นปัญหาระดับชุมชน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้เยาวชนเกิดความเข้มแข็ง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

บทที่ 4 บริบทชุมชน

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานชุมชนในครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลเป็นภาพรวมตำบลทุกหมู่บ้านในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านนำร่อง 2 หมู่บ้าน และหมู่บ้านเตรียมขยาย 9 หมู่บ้าน ทั้งนี้นักวิจัยต้องการเห็นภาพรวมของตำบล ในส่วนของบริบทชุมชนและสถานการณ์ปัญหาเสถียรในพื้นที่ต่าง ๆ ของตำบลน้ำบ่อหลวง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและเชื่อมโยงเข้าไปประเด็นต่าง ๆ ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระดับชุมชนและระดับตำบลไปพร้อม ๆ กัน

ในการศึกษาวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมโครงการ "การสร้างความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตำบลน้ำบ่อหลวง" สามารถอธิบายข้อมูลบริบทชุมชนในระดับตำบลออกเป็น 3 ประเด็นดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานชุมชน สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน สถานการณ์ปัญหาเสถียร

1. ข้อมูลพื้นฐานชุมชนตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ประวัติของตำบลน้ำบ่อหลวง

ตำบลน้ำบ่อหลวงเดิมขึ้นอยู่กับตำบลสันกลาง ต่อมาได้รับอนุมัติแต่งตั้งเป็นตำบลตามประกาศ ของกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2535 โดยใช้ชื่อตำบลตามลักษณะเด่นของบ่อน้ำขนาดใหญ่ที่มีอยู่ และบ่อน้ำขนาดใหญ่นี้ภาษาพื้นเมืองเรียกว่า " น้ำบ่อหลวง " หลังจากนั้นมาจึงใช้ชื่อว่า " ตำบลน้ำบ่อหลวง " โดยมีหมู่บ้านในเขตปกครองทั้งหมด 11 หมู่บ้าน มีพื้นที่ประมาณ 7,307.3 ไร่ หรือประมาณ 11.69 ตารางกิโลเมตร และ นายสุทัศน์ สุทัศน์รักษ์ เป็นกำนันตำบลคนแรกจนถึงปัจจุบัน

ที่ตั้ง

อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอสันป่าตอง ระยะทางห่างจากตัวอำเภอประมาณ 8 กิโลเมตรและห่างจากตัวจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 30 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลละเมิงใต้ อำเภอละเมิง จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากลำน้ำแม่ขมิ้น บริเวณพิกัด MA 817694 ไปทางทิศตะวันออก ตามแนวสันเขาที่แบ่งเขตแดน ระหว่างอำเภอสันป่าตองกับอำเภอละเมิง ถึง

พื้นที่แบ่งเขตแดน ระหว่างอำเภอสันป่าตองกับอำเภอละมิง ถึงสันเขาที่แบ่งเขตแดนระหว่างอำเภอสันป่าตองและอำเภอหางดง บริเวณพิกัด MA 832674 ไปทางทิศตะวันออกตามแนวสันเขา สิ้นสุดที่กิ่งกลางลำห้วยขมุ บริเวณพิกัด MA 872641 ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร

ทิศใต้ ติดต่อกับบ้านหนองหวาย หมู่ที่ 3 และบ้านกัวแลหลวง หมู่ที่ 4 ตำบล บุษว่า โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากบริเวณที่ลำเหมืองกลาง บรรจบกับลำเหมืองประดูลามศอก และลำเหมืองเกาะไม้ต้น บริเวณพิกัด MA 864619 ไปทางทิศตะวันตก ตามลำเหมืองเกาะไม้ต้น สิ้นสุดที่จุดลำเหมืองเกาะไม้ต้น ติดกับคลองชลประทาน บริเวณพิกัด MA 837606 ระยะทางประมาณ 3.5 กิโลเมตร

ออกทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวเขตเริ่มจากกิ่งกลางลำห้วยขมุ บริเวณพิกัด MA 872641 ไปทางทิศใต้ตามถนนในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ถึงลำเหมืองกลาง บริเวณพิกัด MA 869633 ไปทางทิศใต้ ตามลำเหมืองกลางสิ้นสุดที่บริเวณลำเหมืองกลาง บรรจบกับลำเหมืองประดูลามศอก และลำเหมืองเกาะไม้ต้น บริเวณพิกัด MA 864619 ระยะทางประมาณ 1.5 กิโลเมตร

ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลบ้านแม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่และตำบลบ้านภาค อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากลำเหมืองเกาะไม้ต้น บริเวณที่ลำเหมืองเกาะไม้ต้นติดกับคลองชลประทาน บริเวณพิกัด MA 837606 ไปทางทิศเหนือตามลำเหมืองเกาะไม้ต้น ถึงลำน้ำแม่ชาน บริเวณพิกัด MA 812646 ไปทางทิศเหนือตามลำน้ำแม่ชาน สิ้นสุดที่จุดที่ลำน้ำแม่ชานบรรจบกับลำน้ำแม่อิง ในเขตบ้านห้วยไทรง หมู่ที่ 8 บริเวณ MA 817694 ระยะทางประมาณ 9 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบเชิงเขา มีภูเขาห้วยที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ประมาณร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมดมีสภาพเป็นป่าไม้เบญจพรรณ ซึ่งเป็นป่าเขตลุ่มน้ำแม่ชาน - แม่ฟ้าหลวง

ภาพประกอบที่ 9 ตารางแสดง การแบ่งการปกครองและจำนวนประชากรของตำบลน้ำบ่อหลวง
แบ่งออกเป็น 11 หมู่บ้านซึ่งประกอบไปด้วยหมู่บ้านดังต่อไปนี้

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน (หลังคา)	จำนวนประชากร (คน)	ผู้ใหญ่บ้าน
1	บ้านโรงวัว	173	593	นายอินทพร ช้อนผื่น
2	บ้านทุ่งฟ้าฮ่าม	233	803	นายสุทัศน์ สุทัศนรักษ์
3	บ้านแพะสันใหม่	98	353	นายประพันธ์ คำลือ
4	บ้านจอมแจ้ง	126	453	นายเขียน ปันคงเขียว
5	บ้านหนองห้า	129	461	นายอินสร ไชยวัง
6	บ้านหนองไผ่	133	413	นายหมวก แบ่งจันทร์
7	บ้านหัวฝาย	74	256	นายสงวน จันทร์தாகาศ
8	บ้านหัวยั้ง	93	230	นายครุณ ศรีบุญมา
9	บ้านต้นแก้ว	55	195	นายอนันต์ ยาวิลาศ
10	บ้านสันเหนือ	80	277	นายโสมณ ปัญญาภาศ
11	บ้านหนองหวาย	44	180	นายอำพล ลูภา
รวม		1,238	4,214	

*หมายเหตุข้อมูลจาก : จปฐ.2/2543 (องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่)

2. สภาพปัญหาของชุมชนในตำบลน้ำบ่อหลวง

สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนในตำบลน้ำบ่อหลวง ซึ่งขอบเขตของการ
สรุปสภาพปัญหาของชุมชน จะกล่าวถึงทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับ น้ำ ป่า เศรษฐกิจของ
ชุมชนเกี่ยวกับด้านอาชีพ และสังคมที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา ปัญหาเอดส์และยาเสพติด
โดยได้เสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาตามตารางดังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 10 ตารางแสดงสภาพปัญหาของชุมชนตำบลน้ำบ่อหลวง

ประเด็น	สภาพปัญหาของชุมชนตำบลน้ำบ่อหลวง
2.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ 2.2.1 ที่ดิน	• ลักษณะเป็นที่ราบและเป็นเขาเป็นดินเหนียวปนลูกรังไม่ค่อยเหมาะสมกับการเกษตร • ชาวบ้านประมาณ 30 % เท่านั้นที่มีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเอง • มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เพื่อการทำนาและสวนลำไยเป็นหลัก • ชาวบ้านได้มีการขายที่ดินในช่วงเศรษฐกิจขยายตัวอย่างมาก (พ.ศ. 2533 - 2536) ส่งผลทำให้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองและเช่าที่ดินทำกิน บางส่วนต้องมีอาชีพรับจ้างแทนอาชีพเดิม • ดินเสื่อมคุณภาพ
2.2.2 น้ำ	• น้ำเพื่อการเกษตรแหล่งที่สำคัญคือห้วยขาน แต่ปัจจุบันทรัพยากรน้ำลดลงและแห้งลงมากไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร • ประชาชนส่วนใหญ่ขาดน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค ต้องอาศัยจากบ่อน้ำ ประปาหมู่บ้านและบ่อน้ำบาดาล • แหล่งน้ำดื่มน้ำใช้มีน้อยไม่พอต่อความต้องการ
2.2.3 ป่าไม้	• ในอดีตชาวบ้านบางส่วนอาศัยไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ทำรายได้ให้กับครัวเรือน ปัจจุบันใช้ประโยชน์ได้เฉพาะการเก็บหาของป่า • รายได้หลักอยู่ที่การรับจ้างเพราะชุมชนมีที่ดินทำกินน้อยมาก มี 2 บ้าน คือบ้านโรงวัวและจอมแจ้งที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองมากและสมบูรณ์สภาพป่าไม้เริ่มมีความเสื่อมโทรม

ประเด็น	สภาพปัญหาของชุมชนตำบลน้ำบ่อหลวง
2.2 ด้านเศรษฐกิจ	• ประชาชนในตำบลน้ำบ่อหลวง มีอาชีพหลักด้านการเกษตร และรับจ้าง แต่ในปัจจุบันแนวโน้มจะเปลี่ยนไปเป็นอาชีพด้านการเกษตรเพิ่มขึ้นทั้งนี้เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เกิดการเลิกจ้างงานเพิ่มขึ้น ทำให้อาชีพรับจ้างต้องเลิกไปและหันมาประกอบอาชีพการเกษตรหรือหันไปรับจ้างควบคู่กันไปซึ่งคิดเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 68% อาชีพรับจ้างอย่างเดียว 30% อาชีพค้าขายอย่างเดียวและอื่น ๆ 2% (ข้อมูลจากแผนพัฒนาตำบลปี 2543) ส่งผลให้ชาวบ้านที่ทำการเกษตรต้องประสบกับภาวะการเป็นหนี้โดยการกู้ยืมเงินจาก ธกส.และสหกรณ์การเกษตร เพื่อใช้เป็นทุนในการใช้จ่ายต่างๆ • ปัญหาการผลิตทางเกษตรมลผลิตตกต่ำ การตลาดขาดตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร การรวมตัวของเกษตรกรยังมีน้อยส่งผลทำให้ไม่มีอำนาจในการต่อรองกับนายทุนในเรื่องของราคาของผลผลิตส่งผลทำให้รายได้ลดลง • ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดินทำกินเพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าสงวน
2.3 ด้านสังคม การศึกษา	• เด็กได้รับการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึงแต่เด็กที่จบการศึกษาระดับป. 6 บางส่วนไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อทั้งนี้เพราะผู้ปกครองไม่มีเงินเป็นค่าเล่าเรียน และเด็กบางส่วนไม่มีความสนใจที่จะเรียน • ประชาชนยังมีความรู้ความเข้าใจด้านการดูแลสุขภาพอนามัยน้อย • สถานที่ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารทางด้านสุขภาพอนามัยมีจำนวนน้อย • วิสัยทัศน์ของผู้นำชุมชนในการพัฒนายังไม่กว้างไกล สังเกตได้จากการสนทนากลุ่มและการวางแผนกิจกรรมพัฒนาชุมชน

ประเด็น	สภาพปัญหาของชุมชนตำบลน้ำบ่อหลวง
	• ร่วมกับผู้นำ พบว่าผู้นำชุมชนยังเห็นความสำคัญของการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน , ไฟฟ้า , ประปา มากกว่าการพัฒนาทางการศึกษา หรือปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัยของคนในชุมชน • ระดับการศึกษาของผู้นำชุมชนอยู่ในเกณฑ์ภาคบังคับ
2.4 เอดส์	• การแพร่ระบาดของเอดส์มาสู่ชุมชนโดยกลุ่มพ่อบ้านที่ออกไปรับจ้างแรงงานนอกหมู่บ้าน • ชาวบ้านมีความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาด การป้องกันและการดูแลผู้ป่วยเอดส์จากการอบรมและการแนะนำของ อสม. และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ สถานีอนามัย , โรงพยาบาล • ทักษะของชาวบ้านมองว่าอนาคตจะมีเด็กกำพร้าและผู้สูงอายุที่ขาดคนดูแลมากขึ้น เนื่องจากการเสียชีวิตของผู้ที่ติดเชื้อ HIV • มีการรวมตัวของกลุ่มผู้ติดเชื้ออย่างเป็นทางการ โดยการสนับสนุนจากรัฐ ได้แก่ ประชาสงเคราะห์จังหวัด , โรงพยาบาลอำเภอสันป่าตอง , สาธารณสุขจังหวัด และองค์การนานาชาติ แพลนเพื่อร่วมกันพัฒนา โดยช่วยเหลือในด้านการให้การรักษาฟรีแก่ผู้ติดเชื้อ และมีค่ายังชีพเดือนละ 500 บาท ให้ผู้ติดเชื้อเป็นต้น • มีการสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่เด็กยากจนโดยองค์การนานาชาติแพลนเพื่อร่วมกันพัฒนา
2.5 ยาเสพติด	• ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในชุมชนคือยาบ้า โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใหญ่วัยแรงงานและวัยรุ่น ทักษะของชาวบ้านเห็นว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ขาดการเอาใจจริงเอาใจจากหน่วยงานของภาครัฐ ได้แก่ ตำรวจ , ผู้นำชุมชน , หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น ปปส.

ประเด็น	สภาพปัญหาของชุมชนตำบลน้ำป่อหลวง
	• ในชุมชนมีผู้ค้าผู้ขายจำนวนมาก • เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดจากอำเภอเวียง , อำเภอแม่ละเรียง , อำเภอละมิงเข้าสู่ตัวเมืองเชียงใหม่ • มีการทดลองเสพกันมาในกลุ่มเด็กและเยาวชน • ขาดความร่วมมือและความสามัคคีของสมาชิกในชุมชน • ผู้นำชุมชนบ้างชุมชนอ่อนแอและเกี่ยวข้องกับยาเสพติด • สมาชิกในชุมชนมีความหวั่นเกรงในสวัสดิภาพของตนเองจึงไม่ยอมเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด • อิทธิพลของสื่อที่นำเสนอในเชิงยั่วยุให้เกิดการค้าการขาย • ค่านิยมที่ผิดๆ ของเด็กและเยาวชนในการเสพยาเสพติด • การคบเพื่อน • ปัญหาครอบครัว เช่นครอบครัวแตกแยก ครอบครัวขาดความอบอุ่น ครอบครัวขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น • การขาดความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด • ขาดการประสานงานการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน • ขาดงบประมาณในการป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน • ชุมชนบางชุมชนขาดจิตสำนึกและความตระหนักต่อปัญหายาเสพติด

• หมายเหตุ : ข้อมูลจากรายงานการจัดทำแผนแม่บท 5 ปีของโครงการพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของ เด็กและเยาวชน (องค์การนานาชาติแพนเพื่อร่วมกันพัฒนา สำนักงานภาคเหนือ และมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม (มอศ.))

๑ สถานการณ์ปัญหายาเสพติดตำบลน้ำบ่อหลวง

สถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานชุมชน, ข้อมูลเชิงชุมชน จากผู้นำชุมชนตัวแทนชุมชนและหน่วยงานของภาครัฐในพื้นที่ ซึ่งได้แก่ข้อมูลของสถานีอนามัย, โรงเรียน, อบต., พัฒนาชุมชน, การสุ่มสัมภาษณ์ตัวแทนทุกชุมชนและจากการจัดเวทีเสวนา ปัญหาเสพติดในชุมชนในแต่ละหมู่บ้านรวมถึงการจัดเวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับตำบล เพื่อ การหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาลดและเยาวชนในตำบลน้ำบ่อหลวง ซึ่งกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ตัวแทนเด็กและเยาวชน, ผู้นำชุมชนและแกนนำหมู่บ้าน, กลุ่มตัวแทนพ่อบ้าน, แม่บ้าน, อสม., เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของภาครัฐบาลในพื้นที่ร่วมกันเช่น ตำรวจ, เจ้าหน้าที่อนามัย, ครู, อบต. ซึ่งผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่สามารถแบ่งสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาเสพติดออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับความรุนแรงมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ไม่มีความรุนแรง รายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ระดับความรุนแรงมาก

จากการศึกษาพบว่าหมู่บ้านที่มีความรุนแรงของปัญหาเสพติดได้แก่ หมู่ที่ 5 บ้านหนองห้า และหมู่ที่ 6 บ้านหนองโหวงกลุ่มเป้าหมายที่มีการเสพติดมากที่สุด คือ เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 13 - 25 ปี มีกาเสพติดมากและยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุดคือ "ยาบ้า" ซึ่งสาเหตุที่มีการเสพติดมากเพราะในชุมชนมีการค้าขายกันมาก เด็กและเยาวชนอยากลอง การจับกุมไม่เด็ดขาด การซื้อขายทำได้ง่าย การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่จริงจัง ตลอดจนความเกรงกลัวในกลุ่มผู้ขายที่มีอิทธิพลและแหล่งมั่วสุมในชุมชนมีมากเช่น บ้านร้าง ชายป่า ใต้ตึกเกอร์ ป่อนพนันในชุมชนรวมถึงผู้ประกอบการเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับเด็กและเยาวชนโดยการเสพติดและการขายจึงทำให้เด็กและเยาวชนเลียนแบบได้ง่าย ดังคำพูดของคนในชุมชนบางท่านกล่าวว่า "พ่อแม่มั่นค้ำยันขาย แล้วกินฮื้อลูกมันหันมันตั้งวัน ยะหยังลูกมันจะบ่ติดยา" หรือ "รู้หมดว่าแหล่งค้าแหล่งขายมีดีไหน แต่บ่อยากฮื้อบ่ขายค้ำยันมีบ่หันหา" หรือการสะท้อนความรู้สึกของเยาวชนในชุมชนบางคนกล่าวว่า "ถ้าบ่เสพติดด้วยกันเบื่อนมันก็จะบ่ฮื้อคบด้วย" หรือจากการสะท้อนความคิดเห็นจากผู้นำชุมชนหลายหมู่บ้านในตำบลน้ำบ่อหลวง เช่น ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 พูดว่า "หมู่ 5 มีก้านแพร่ลักลักก้อมมีคนขายลัก" ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 พูดว่า "มีคนในหมู่ 6 เป็นคนเอามาขาย" ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 10 พูดว่า "มีก้านเสพติดลักลักลัก ละก้อมบ่อหลวงหมู่ 5 เป็นก้อมได้รายงานสถานการณ์ยาเสพติดของหมู่บ้านเป็นว่ารุนแรง" แม่สร้อยทองพูดว่า "เวลาไปแอ่วบ้านคนฮื้อจักตีหมู่ 5 ผู้ปกครองของละฮื้อนก่อนมาปรึกษาว่าจะเยี่ยะอย่างใดกับลูกดี" จากความคิดเห็นของผู้นำและแกนนำดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่ หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 อีกประการหนึ่งที่มีการแพร่ระบาดมากเพราะพื้นที่ดังกล่าวเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดจากอำเภอแม่วาง อำเภอละมิง และอำเภอแม่ละเรียงเข้าสู่ตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งสถานการณ์ความรุนแรงจะรุนแรงมากในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเมื่อ

คนกลุ่มเป้าหมายที่มีการเสพยา คือ ผู้ใช้แรงงาน กรรมกร และพ่อบ้านเพื่อให้ยยันทำงานและมีพลังมากไม่
 ฝ่ายฝายเหนื่อยง่าย พอมายุคปัจจุบันได้มีการแพร่ระบาดมากในกลุ่มเด็กและเยาวชนแทน

2. ระดับปานกลาง

ในตำบลน้ำบ่อหลวงมี 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งฟ้าสาม หมู่ที่ 8 บ้านห้วยโถง หมู่ที่ 7
 บ้านหัวฝาย หมู่ที่ 4 บ้านจอมแจ้ง หมู่ที่ 1 บ้านโรงวัว ซึ่งสถานการณ์ในอดีตที่ผ่านมาไม่มีการแพร่
 ระบาดของยาเสพติดแต่พอประมาณ 2 - 3 ปีที่ผ่านมาสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดได้
 แพร่ระบาดมากขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 13 - 18 ปี โดยเริ่มจากวัยรุ่นนอกชุมชนเป็นผู้
 นำมาแพร่ระบาดในชุมชนสาเหตุที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดคือคบเพื่อนวัยรุ่น การยาหลงและมีคน
 ในครอบครัวให้การสนับสนุนในเรื่องการค้ายาเสพติดด้วย นอกจากนั้นในชุมชนมีผู้ค้าขายราย
 ย่อย ซึ่งสะดวกในการซื้อขายตลอดจนแหล่งเสพยาและสภาพแวดล้อมของชุมชนเอื้อต่อการเสพยา เช่น ชายป่า
 ศาลาหน้าวัด ในป่าช้า กระบอมปลายนา ซึ่งปัจจุบันได้มีการสอดส่องดูแลจากผู้นำชุมชนกลุ่มดังกล่าวจึง
 ได้มีการหลายนกลุ่มและหนีไปใช้สนามกีฬาตอนเย็นหลังเลิกเล่นกีฬา ก็เสพยา บางคนก็เสพยาในบ้านเพื่อไม่
 อยากให้ผู้อื่นรับรู้และตมวักในชุมชนบางคนสะท้อนให้เห็นภาพว่า การจับกุมของภาครัฐไม่เข้มงวดและ
 จริงจัง เช่น "คนขายยาคนเสพยาเข้าจะไปกลัวอะไรพอจับได้แล้วก็ถูกปล่อยตัวออกมา" ทำให้คนเสพยาและ
 คนขายไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและคนในชุมชนไม่รู้จะทำอย่างไรกับปัญหานี้

3. ระดับน้อย

ในตำบลน้ำบ่อหลวงมีอยู่ 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 10 บ้านสันเหนือ , หมู่ที่ 3 บ้านแพะสันใหม่ , หมู่
 ที่ 11 บ้านหนองหวาย สถานการณ์ปัญหายาเสพติดของหมู่บ้านดังกล่าวไม่รุนแรงเพราะเป็นหมู่บ้าน
 ขนาดเล็กและประชากรเด็กและเยาวชนมีน้อย การแพร่ระบาดจะเกิดกับเด็กและเยาวชนที่เรียนหนังสือใน
 ระดับมัธยมศึกษาและวัยทำงานที่นำมาเผยแพร่ในหมู่บ้านไม่กี่ราย ส่วนใหญ่จะเป็นการทดลองเสพยาและ
 บางรายเกิดจากปัญหาคบคั้ว จากการคบเพื่อน การอยากรู้ อยากลองของกลุ่มเด็กและเยาวชนด้วยกัน
 จึงอนาคตอาจจะมีการแพร่ระบาดมากขึ้นก็ได้ เพราะชุมชนดังกล่าวใกล้กับชุมชนที่มีการค้ายาและ
 เสพยาค่อนข้างมาก ซึ่งทางผู้นำชุมชนได้ตระหนักถึงปัญหานี้มากและคิดหาแนวทางป้องกันปัญหาก่อนที่
 สถานการณ์จะรุนแรงมากขึ้นกว่านี้

4. ระดับไม่มีความรุนแรง

ในพื้นที่ตำบลน้ำบ่อหลวงมี 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 9 บ้านคันแก้ว สถานการณ์ปัญหายาเสพติดใน
 ชุมชนปัจจุบันยังไม่เป็นปัญหาเพราะเป็นชุมชนขนาดเล็กจำนวนประชากรมีน้อยประกอบด้วยเด็กและเยาว
 รมมีจำนวนน้อย สามารถดูแลกันได้อย่างตลอดจน ในชุมชนไม่มีแหล่งค้า แหล่งขายและผู้เสพยาในชุมชนไม่มีจึง
 ทำให้ปัญหานี้หมดไป

ข้อมูลพื้นฐานชุมชนหมู่บ้านนาร่อง

ในการอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานชุมชนหมู่บ้านนาร่อง ซึ่งประกอบด้วย 2 หมู่บ้าน คือ บ้านทุ่งฟ้าฮ่าม หมู่ที่ 2 และบ้านสันเหนือ หมู่ที่ 10 ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไป สถานการณ์ ปัญหาเสถียรภาพ สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสถียรภาพ

บ้านทุ่งฟ้าฮ่าม หมู่ที่ 2

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติหมู่บ้าน

เดิมชื่อบ้าน " ไต้งผ้าฮ่าม" สาเหตุเพราะมีค่านอกเล่าต่อ ๆ กัน ว่าเมื่อครั้งอดีตกาล ก่อนจะมีหมู่บ้านนี้ ได้มีพระภิกษุจำนวนหนึ่งพ้นกว่ารูปเดินธุดงค์มาจากประเทศพม่า ผ่านมาหลายจังหวัดในประเทศไทย ต่อมาได้เดินมาถึงอำเภอสันป่าตอง (เดิมเป็นอำเภอแม่) และได้เดินทางมาถึงจุดนี้ซึ่งเป็นทุ่งหญ้ากว้างมีน้ำอุดมสมบูรณ์ จึงได้จัดเป็นที่พักอาศัย เป็นอารามขึ้นมา และได้จำพรรษาอยู่ที่นี่ เมื่ออยู่กันมากก็มีการชักผ้า ตากผ้า เหลืองอร่ามเต็มทุ่งหญ้า จึงเรียกขานกันว่า "ไต้งผ้าฮ่าม" ต่อมาผู้ติดตามอุปถัมภ์ จึงเป็นเงี้ยว(ไทยใหญ่) ที่ติดตามมาจากพม่าได้ปลูกผักสวนครัว เห็นว่าที่ตรงนี้ดินดี อุดมสมบูรณ์ ผักสวนครัวมีผลผลิตดี จึงพากันตั้งรกรากเป็นที่อยู่ถาวร จึงกลายเป็นหมู่บ้าน ตั้งแต่นั้นมา และมีการสร้างวัด มีพระอธิการชัย อภินนโท เป็นเจ้าอาวาส ต่อมาชาวบ้านได้มีการ บุกเบิกที่ดินเป็นที่อยู่อาศัย ทำนา ทำสวน หลังจากนั้นก็มีเจ้าอาวาสคนใหม่ ชื่อ พระอธิการบุญ อานนโท ได้มีความเห็นว่าที่ตั้งวัดเป็นที่ลุ่ม มีน้ำขังตลอดปี จึงได้ร่วมกับชาวบ้านย้ายที่ตั้งวัดมาอยู่ที่ ณ ปัจจุบัน

ที่ตั้ง

อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอสันป่าตอง ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 8 กม.และห่างจากโรงพยาบาลประจำอำเภอประมาณ 13 กม.

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับป่าสงวนแห่งชาติ
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ บ้านโรงวัว หมู่ที่ 1 ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ บ้านแพะสันใหม่ หมู่ที่ 3 ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง

ข้อมูลประชากร

บ้านน้ำบ่อหลวง หรือบ้านทุ่งฟ้าฮ่าม หมู่ที่ 2 ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนประชากรทั้งหมด 803 คน เป็นชาย 402 คน หญิง 401 คน มีครัวเรือนทั้งหมด 233 ครัวเรือน ในหมู่บ้านแบ่งออกเป็น 3 ปีกๆ แต่ละปีกๆ แบ่งออกเป็น / หมวด คือ

- ปีกบ้านทุ่งฟ้าฮ่าม (หมวด 1, 2,3) จำนวนประชากร 410 คน เป็นชาย 210 คน หญิง 209 คน มีครัวเรือนทั้งหมด 90 หลังคาเรือน
- ปีกน้ำบ่อหลวง (หมวด 4,5,6) จำนวนประชากร 456 คน เป็นชาย 227 คน หญิง 229 คน มีครัวเรือนทั้งหมด 110 ครัวเรือน
- ปีกบ้านแพะสันกลาง (หมวด 7) จำนวนประชากร 144 คน เป็นชาย 67 หญิง 77 คน มีครัวเรือนทั้งหมด 35 ครัวเรือน

กลุ่มองค์กร

กลุ่มองค์กรที่จัดตั้งโดยภาครัฐบาล ได้แก่

- กลุ่มอสม. ตั้งขึ้นปี 2540
- ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ ตั้งขึ้นปี 2536 โดยกรมประชาสัมพันธ์
- กลุ่มเกษตรกร
- กลุ่มเกษตรกรก้าวหน้า
- กลุ่มอาสาพัฒนาชุมชน
- กลุ่มสมาชิก อปพร.

กลุ่มองค์กรที่จัดตั้งโดยชุมชน ได้แก่

- กลุ่มออมทรัพย์ ตั้งขึ้นปี 2538
- กลุ่มเกษตรกรทำให้น้ำบ่อหลวง ตั้งขึ้นปี 2538
- ร้านค้าชุมชน
- กลุ่มแกะสลัก
- กลุ่มผู้ใช้น้ำ
- กลุ่มผู้สูงอายุ
- กลุ่มปราชญ์หมู่บ้าน
- กลุ่มแม่บ้าน
- กลุ่มธุรกิจเอกชน

1. สถานการณ์ปัญหายาเสพติด

ภาพรวม

การแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในชุมชน ที่เห็นได้ชัดเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2541-2543 เนื่องจากได้มีการมีว่ลุมเสพยาเสพติดมาก สำหรับความรุนแรงของสถานการณ์ยาเสพติดในหมู่บ้านฟ้าฮาม ยังไม่รุนแรงเพราะยังมีผู้ที่เสพยาเสพติดและผู้ขายไม่มาก เมื่อเทียบกับหมู่บ้านอื่นภายในตำบลน้ำบอหลวง ในการส่งมอบยาเสพติดจะใช้เด็กและเยาวชนเป็นคนนำไปส่งยังจุดนัดหมาย สถิติของผู้ที่เสพใน 50 คน มีผู้เสพประมาณ 4 ราย ส่วนมากจะเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน พ่อบ้านมีการเสพยาบ้าประมาณ 4-5 ราย

ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน

คนในชุมชนได้มีการประชุม โดยผู้นำชุมชนในการดูแลบุตรหลานเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด และให้มีการให้การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของยาเสพติดกับคนในชุมชน คนในชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดรวมถึงผู้ค้าและผู้เสพ

ทัศนคติของคนในชุมชนต่อผู้ที่เสพ คนที่เสพยาเสพติดจะถูกปฏิเสธจากสังคม เช่น การไปสมัครทำงาน บุคคลเหล่านี้ก็จะถูกปฏิเสธจากนายจ้าง คนในชุมชนคิดว่าคนที่เสพเองมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดดีพอ แต่อยากลอง การเสพยาเสพติดรวมถึงการขายคนในชุมชนคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา

ชาวบ้านไม่กล้าที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับคนที่เสพและขาย เพราะกลัวภัยที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง ภายหลัง สำหรับคนในชุมชนต้องการที่จะให้ปัญหายาเสพติดหมดไปจากชุมชน เพราะมีความห่วงใยในบุตรหลาน เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด

บทป้องกัน แก่ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา

การแก้ไขปัญหายาโดยการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดกับผู้นำ, ผู้ปกครอง, เด็กและเยาวชน ในวันสำคัญทางศาสนา และวันทีนัดประชุมประจำหมู่บ้านโดยผู้นำชุมชน ผู้ปกครองมีการกีดกันไม่ให้คบกับคนที่เสพยาเสพติด เข้มงวดในการใช้จ่ายเงินของบุตรหลาน การตักเตือนตัวผู้ที่เสพและผู้ปกครอง แต่ต้องดูทัศนคติของผู้ปกครองด้วยว่ามีการยอมรับได้มากน้อยเพียงใด

การบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ

มีการส่งเสริมในด้านการกีฬาและสนับสนุนอุปกรณ์การกีฬาซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง ป้ายณรงค์โดยหมู่บ้านและอบต. ช่วยในการสร้างจิตสำนึกกับคนในชุมชนและช่วยในการเตือนสติ จึงเป็นส่วนของกิจกรรมป้ายณรงค์ตามที่ทางสกว. ถามมาว่าสามารถแก้ไขได้จริงหรือไม่ ทางนักวิจัยไม่สามารถตอบคำถามนี้ได้ ซึ่งข้อมูลนี้ ได้มาจากการสนทนากับตัวแทนของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย

1. สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

เนื่องจากหมู่บ้านอยู่ใกล้กับแหล่งซื้อขายยาเสพติด รวมถึงยังเป็นเส้นทางคมนาคมยังเอื้อต่อการจำหน่ายยาเสพติด เพราะอยู่ใกล้กับรอยตะเข็บรองชุมชนที่มีการขนส่งลำเลียงยาเสพติดและสามารถเชื่อมต่อกันที่ต่าง ๆ ได้ง่าย ประกอบกับพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ติดกับป่าสงวน ปัญหาครอบครัวก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งของปัญหายาเสพติด แต่ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของเด็กด้วย เพราะในบางกรณีเด็กมีปัญหา แต่ไม่มีการเสพยาเสพติด แต่ในกรณีที่เด็กไม่มีปัญหาก็กลับมีการเสพยาเสพติด เพราะความอยากรู้อยากลองรวมถึงการเข้าใจที่ผิด ๆ นึกว่าการเสพยาเสพติดเป็นความเท่ ซึ่งอาจจะเกิดจากสื่อต่าง ๆ มีการนำเสนอในทางที่ผิด

สำหรับคนในชุมชนมีความตระหนักมากในปัญหายาเสพติดและอยากที่จะแก้ไขปัญหาระเบิดยาเสพติดให้หมดไปจากชุมชน เพื่อคุณภาพชีวิต ความมั่นคงและความปลอดภัยของคนในชุมชนที่ดีขึ้น คนในชุมชนมีความคิดเห็นว่าถ้าหากได้รับความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ อย่างจริงจังและต่อเนื่องจะทำให้ปัญหานี้หมดไปจากชุมชนได้

4. ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด

จากที่วิเคราะห์ชุมชนที่มีตัวแกนนำของหมู่บ้านได้เข้าร่วมสนทนา จะเห็นได้ว่าชุมชนบ้านฟ้าฮ่ามมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เนื่องจากมีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน

ศักยภาพของชุมชน

- ผู้นำชุมชนเข้มแข็งสนใจที่จะแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน
- สถานการณ์ยาเสพติดยังไม่รุนแรง
- องค์กรต่างๆ ได้แก่ โรงเรียน อบต. สถานีอนามัย องค์การนาชาตแพสนเพื่อการพัฒนา ให้การสนับสนุนในการแก้ไขปัญา
- ครอบครัวและคนในชุมชนให้การเอาใจใส่ลูกหลานโดยเฉพาะด้านยาเสพติด
- คนในชุมชนมีความพร้อมและมีความร่วมมือของคนในชุมชนที่ดี
- คนในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดี

ข้อจำกัดของชุมชน

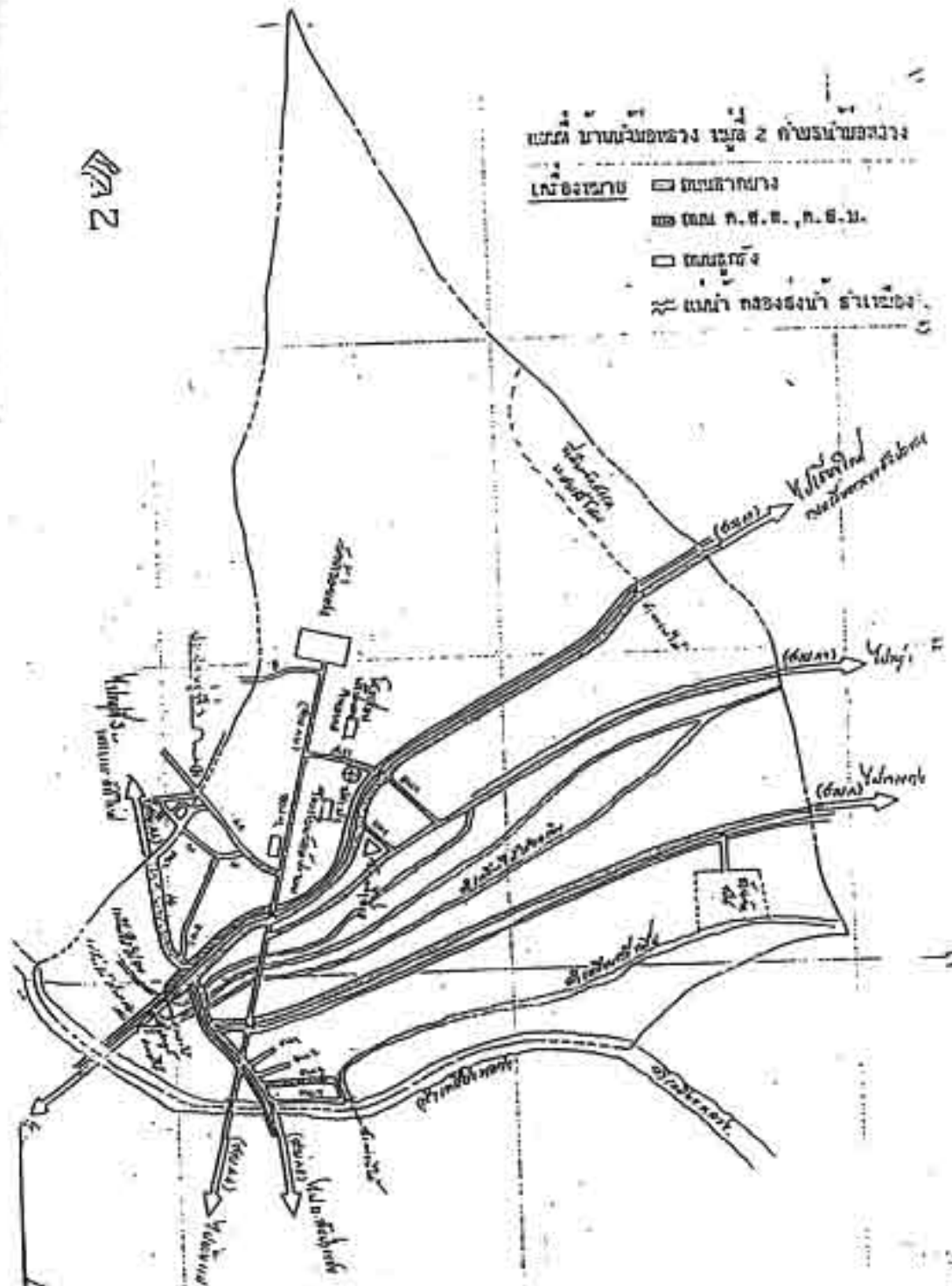
- ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการบางส่วน ได้แก่ ตำรวจ สำหรับเงื่อนไขของการไม่ให้ความร่วมมือตามที่ สกว. ตาม ทางนักวิจัยไม่สามารถตอบคำถามนี้ได้
- การตักเตือนผู้เสพไม่ได้ผล
- ขาดแรงผลักดันจากองค์กรต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง
- มีผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยในชุมชน

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

ตามแนวความคิดของคนในชุมชนหลังจากจัดเวทีเสวนาปัญหาสาเหตุคิดในชุมชนเสร็จแล้ว พบว่ามีกิจกรรมดังต่อไปนี้ เป็นกิจกรรมที่ชุมชนคิดว่าสามารถแก้ไขนี้ได้

- โครงการครอบครัวแกนนำ
- การให้การบำบัดรักษา
- โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน
- การร่วมกลุ่มของเด็กและเยาวชน

แผนที่หมู่บ้านทุ่งฟ้าข้าม หมู่ที่ 2 ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

บ้านสันเหนือ หมู่ที่ 10

เจียมมูลทั่วไป

ประวัติหมู่บ้าน

บ้านสันเหนือ มีอายุการตั้งถิ่นฐานประมาณ 3 ปี ซึ่งเดิมเคยเป็นเขตพื้นที่ปกครองของบ้านจอมแจ้งหมู่ที่ 4 ซึ่งได้แยกตัวออกจากบ้านจอมแจ้งหมู่ที่ 4 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2540 และได้ประกาศเป็นหมู่บ้านอย่างเป็นทางการ เมื่อเดือนกรกฎาคม 2540 อดีตหมู่บ้านนี้เกิดขึ้นมาประมาณ 40 - 50 ปีโดยมาจากการย้ายหมู่บ้านที่อยู่อาศัยที่เป็นทุ่งนาขึ้นมาอยู่ที่ดอน ซึ่งขณะนั้นยังเป็นป่าละเมาะ สาเหตุที่ย้ายมาที่น้ำท่วม ในอดีตหมู่บ้านนี้ชื่อว่าบ้านท่าช้าง แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็นหมู่บ้านสันเหนือ

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดกับบ้านจอมแจ้งหมู่ที่ 4 ต. น้ำบ่อหลวง อ. สันป่าตอง

ทิศใต้ ติดกับบ้านแพะสันใหม่หมู่ที่ 3 ต. น้ำบ่อหลวง อ. สันป่าตอง

ทิศตะวันออก ติดกับป่าสงวนของกรมป่าไม้

ทิศตะวันตก ติดกับบ้านเด่นหมู่ที่ 2 ต. บ้านแม่ อ. สันป่าตอง

ประชากร บ้านสันเหนือมีประชากรทั้งสิ้น 80 ครัวเรือน

กลุ่มองค์กร

กลุ่มองค์กรที่จัดตั้งโดยภาครัฐบาล ได้แก่

- ศูนย์ส่งเสริมการเกษตร ตั้งขึ้นปี 2540 โดย กรมประชาสัมพันธ์
- ร้านค้าชุมชน ตั้งขึ้นปี 2541 โดย งบประมาณโครงการมียาชาวา
- กลุ่มออมทรัพย์ ตั้งขึ้นปี 2540
- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- กลุ่มเกษตรกร
- กลุ่ม อสม.
- กลุ่มพัฒนาชุมชน

กลุ่มองค์กรที่จัดตั้งโดยชุมชน ได้แก่

- กลุ่มนักปราชญ์หมู่บ้าน
- กลุ่มแม่บ้าน
- กลุ่มผู้สูงอายุ
- กลุ่มเยาวชน
- กลุ่มอาชีพเสริม (พริกถลาง)

1. สถานการณ์ปัญหายาเสพติด

ภาพรวม

สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ยังไม่มี ความรุนแรง เพราะหมู่บ้านมีขนาดเล็กและมีจำนวนประชากรที่น้อยจำนวนเด็กและประชากรมีไม่มาก การแพร่ระบาดของยาเสพติดเริ่มจากการที่เด็กและเยาวชนในชุมชนนำพาเอายาเสพติดจากโรงเรียนและคนวัยทำงานนำมาเผยแพร่ และทำให้มีการสร้างค่านิยมที่ผิดโดยการชักชวนกันให้เสพและทดลอง สถิติของจำนวนเยาวชนที่เสพยาเสพติดประมาณ 5 คน อยู่ในวัยเรียนและทำงานด้วยประมาณ 3 คน ในชุมชนมีการเสพและมีการขายรายย่อย ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน

จากความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนคิดว่าผู้ที่เสพยาเสพติดมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของยาเสพติดเพราะมีการศึกษา สาเหตุที่ทำให้ผู้ที่มีความรู้ แต่ยังใช้สิ่งเสพติดอยู่ สมาชิกในชุมชนคิดว่ามาจากค่านิยมที่ผิด รวมถึงความอยากรู้อยากลอง และคิดว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนมาก ทำให้ผู้ปกครอง ถ้ามีปัจจัยที่เอื้อก็สามารถทำให้เด็กและเยาวชนหันไปใช้สิ่งเสพติดได้ สมาชิกในชุมชนได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องปัญหาของยาเสพติด สมาชิกในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของพิษภัยของยาเสพติดและสร้างจิตสำนึกโดยการประชาสัมพันธ์ของผู้นำชุมชน ทัศนคติของสมาชิกในชุมชนต่อผู้ที่เสพยาเสพติดคือ ชุมชนจะไม่ยอมรับผู้ที่ติดยาเสพติด สมาชิกในชุมชนสามารถที่จะชักชวนเด็กและเยาวชนรวมถึงผู้ปกครองได้โดยไม่เกิดความขัดแย้งขึ้นและตัวของเด็กและเยาวชนเองก็เสียใจ

การป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมาของชุมชนคือผู้นำชุมชนได้มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายถึงพิษภัยของยาเสพติด สร้างความตระหนักให้กับผู้ปกครองต่อปัญหายาเสพติดที่จะเกิดขึ้นกับบุตรหลาน เพื่อที่จะได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการอบรมให้ความรู้ทั่วไปกับสมาชิกในชุมชน ซึ่งผลที่ผ่านมายังไม่เป็นที่น่าพอใจของชุมชน

3. สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

สภาพปัญหาในชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการเกษตร รายได้ของสมาชิกในชุมชนและปัญหายาเสพติดก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่สมาชิกในชุมชนเห็นความสำคัญ ซึ่งสามารถดูได้จาก ผอ.1 แสดงสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยทางผู้นำชุมชนได้เสนอเรื่องนี้ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับแผนตามที่ชุมชนเสนอและสนับสนุนงบประมาณตามความเหมาะสม เพื่อที่จะช่วยในการแก้ไขปัญา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำชุมชน และแกนนำชุมชน รวมทั้งสมาชิกในชุมชนมีความตระหนักกับปัญหาที่เกิดขึ้น

4. ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด

จากการวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินการแก้ไขพบว่าชุมชนมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหามาดูได้จากผลการวิเคราะห์หาจุดแข็งจุดอ่อนของชุมชนมีดังนี้

ศักยภาพ

- ความร่วมมือและความสามัคคีในชุมชน
- ระบบเครือญาติของสมาชิกในชุมชน
- จำนวนเด็กและเยาวชนในชุมชนน้อย
- พื้นที่ในการดูแลมีขนาดเล็ก
- มีแหล่งขายในชุมชนน้อย
- จำนวนคนเสพในชุมชนน้อย
- เยาวชนเข้มแข็ง
- สมาชิกในชุมชนมีความตระหนักกับปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้น

แนวทางในการแก้ไขปัญหายา

ตามแนวความคิดของคนในชุมชนหลังจากจัดเวทีเสวนาปัญหายาเสพติดในชุมชนเสร็จแล้วพบว่ากิจกรรมดังต่อไปนี้ เป็นกิจกรรมที่ชุมชนคิดว่าสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้

- ส่งเสริมด้านการกีฬาและดนตรีให้กับเด็กและเยาวชน
- การรณรงค์โดยใช้สื่อต่าง ๆ เดือนละครั้ง เช่น การจัดบอร์ดนิทรรศการให้ความรู้ ตามที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือเสียงตามสาย

หมายเหตุ : ผอ. หมายถึง แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

ผอ. 1 หมายถึง แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล แบบแสดงสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

ข้อมูลพื้นฐานชุมชนหมู่บ้านเตรียมขยาย

ในการอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานชุมชนหมู่บ้านเตรียมขยาย ซึ่งประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน คือ บ้านโรงวัว หมู่ที่ 1, บ้านแพะสันใหม่ หมู่ที่ 3, บ้านจอมแจ้ง หมู่ที่ 4, บ้านหนองห้า หมู่ที่ 5, บ้านหนองไฮ หมู่ที่ 6, บ้านหัวฝาย หมู่ที่ 7, บ้านห้วยโถง หมู่ที่ 8, บ้านต้นแก้ว หมู่ที่ 9 และบ้านหนองหวาย หมู่ที่ 10 ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไป สถานการณ์ปัญหาสาเหตุ สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินการแก้ไขปัญหาสาเหตุ

บ้านโรงวัว หมู่ที่ 1

1. ข้อมูลทั่วไป

ประวัติหมู่บ้าน

บ้านโรงวัวมีอายุประมาณ 100 ปี ตั้งอยู่บนถนนสายเลียบคลองชลประทานเส้นเชียงใหม่ - สันป่าตอง อยู่ในเขตปกครองของตำบลน้ำบ่อหลวง เดิมหมู่บ้านชื่อบ้านห้วยกู่ ที่มาของห้วยกู่คือสมัยก่อนมีคนมาสร้างกู่เพื่อเก็บกระดูกซึ่งบริเวณนั้นจะมีริมห้วยอยู่ใกล้ ซึ่งปัจจุบันนี้ไม่มีปรากฏให้เห็นแล้ว ชาวบ้านได้มีการเลี้ยงวัวเพื่อใช้เป็นพาหนะในหมู่บ้านจำนวนมากซึ่งสร้างความเดือดร้อนแก่ชุมชน จึงได้ไปสร้างที่อยู่ให้วัวที่เลี้ยงไว้ในป่า แล้วสร้างปางที่พักสำหรับคนที่มาเฝ้าวัว ยี่งนานวันก็มีชาวบ้านเริ่มเข้ามาปลูกบ้านมาเรื่อยๆ จนกลายเป็นหมู่บ้าน ชื่อของหมู่บ้านตั้งตามชื่อวัด คือวัดโรงวัว แต่ปัจจุบันวัดโรงวัวได้ย้ายมาจากบริเวณเดิมมาสร้างวัดใหม่ แต่ยังใช้ชื่อเดิมเนื่องจากมีคลองชลประทานตัดผ่าน แต่วัดเดิมยังไม่ถูกทำลาย ปัจจุบันชาวบ้านต้นแก้วหมู่ที่ 9 ได้ใช้วัดนี้เป็นวัดประจำหมู่บ้าน

ประชากร

- บ้านโรงวัว มีบ้านเรือนทั้งหมด 173 ครัวเรือน ประชากร 593 คน เป็นหญิง 292 คน ชาย 301 คน
- ช่วงอายุต่ำกว่า 1 ปีจำนวน 3 คน
- ช่วงอายุ 1 - 11 ปีจำนวน 79 คน
- ช่วงอายุ 12 - 49 ปีจำนวน 379 คน
- ช่วงอายุ 50 ขึ้นไปจำนวน 132 คน

อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งมีประมาณ 157 ครัวเรือน รองลงมาเป็นอาชีพทำสวน 62 ครัวเรือน ทำนา 12 ครัวเรือน แกะสลัก 15 ครัวเรือน ค้าขาย 10 ครัวเรือน โรงอิฐ 2 ครัวเรือน

เป้าหมาย

- น้ำ น้ำเพื่อการเกษตรแหล่งน้ำสำคัญคือ คลองชลประทานห้วยกุ่ม และห้วยหนองน้ำคั้นน้ำใช้ 14
- น้ำประปาและ น้ำบาดาล เป็นแหล่งน้ำสำคัญ
- ที่ดิน ที่ดินการเกษตรส่วนใหญ่ถือครองโดยบุคคลภายนอก มีเกษตรกรในหมู่บ้านเพียงครัวเรือน ที่มีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเอง
- ป่า บ้านโรงวัวมีพื้นที่ติดป่าสงวน ซึ่งปัจจุบันอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมและถูกบุกรุกเพื่อใช้เป็นพื้นที่ทำสวนลำไย

กลุ่มองค์กร

กลุ่มองค์กรที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ได้แก่

- กลุ่มอสม.
- กลุ่มประชาสงเคราะห์
- กลุ่มผู้นำ อช.
- กลุ่ม อพปร.
- กลุ่มเกษตรกร
- กลุ่มเกษตรก้าวหน้า

กลุ่มซึ่งจัดตั้งโดยชุมชน ได้แก่

- กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์
- กลุ่มแกะสลัก
- กลุ่มเลี้ยงไก่
- กลุ่มเลี้ยงหมู
- กลุ่มเย็บผ้า
- กลุ่มกระดาดสา
- กลุ่มเลี้ยงวัว
- กลุ่มนักปราชญ์หมู่บ้าน
- กลุ่มแม่บ้าน
- กลุ่มธุรกิจเอกชน

2. สถานการณ์ปัญหายาเสพติด

เขตพระนคร

ในอดีตมีปัญหาทั้งผู้เสพและผู้ขาย เมื่อประมาณ 3 ปีที่ผ่านมาจะมีการแพร่ระบาดของ กาวกันสนิม ยาบ้าในกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มพ่อบ้านมี 1 รายได้ซึ่งได้รับการบำบัดแล้วในหมู่บ้านมีเครือข่ายขายยาเสพติดที่เป็นเยาวชนประมาณ 7 - 8 คน อดีตมีปัญหาของผู้ที่ติดยาเสพติดถึง 30 - 40 ราย กลุ่มผู้ที่เสพในปัจจุบันมีจำนวนที่ลดลง เนื่องจากกลุ่มที่มีการเสพยาครั้งแรกเสียชีวิตจากโรคเอดส์และได้มีการรณรงค์ต่าง ๆ มากขึ้น ในช่วงแรกที่มีการส่งเสริมให้เล่นกีฬาเพื่อต้านยาเสพติดมีวัยรุ่นเล่นกีฬาแล้วก็เป็นจุดนัดหมายเสพยาบ้ากัน ปัจจุบันได้มีการห้ามปรามและเลิกแล้ว สาเหตุที่ทำให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน เกิดจากการอยากรู้ อยากลอง และการชักจูงของเพื่อน สถิติการใช้สารเสพติดในชุมชนจากจำนวนของเยาวชนช่วงอายุ 13 - 18 ปี มี 30 คนกรณีที่เสพปกติ 10 คน ทดลองเสพ 20 คน ไม่เสพ 20 คน

ความรู้ ทักษะชีวิต และพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน

จิตสำนึกของสมาชิกในชุมชนบางส่วนไม่สนใจเพราะเอือมระอาและไม่รู้จะทำอย่างไร และอีกส่วนที่ผู้ปกครองมีความตระหนักโดยการฝากบุตรหลานให้ผู้ใหญ่บ้านดูแลและช่วยตักเตือน ผู้ปกครองบางรายไม่ยอมรับการตักเตือนและในบางกรณีเกิดการทะเลาะวิวาทขึ้น

การป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน คือมีการส่งเสริมให้มีการเล่นกีฬาและจัดหางบประมาณจัดกีฬาเชื่อมความสามัคคี มีการจัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกในชุมชน เช่น ผู้นำต่อต้านเอดส์และยาเสพติด และปรับภาพพจน์ ในส่วนของฝ่ายปกครองของหมู่บ้านได้ทำการประสานงานกับ ป.ป.ส. ในการสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกและถนอมตัวเอง

การบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ

การบริการของหน่วยงานเอกชนอย่างเช่น องค์การนานาชาติแพนฯ เข้ามาสนับสนุนในส่วนของการกีฬาและการส่งเสริมอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนให้ดีขึ้น การขอความร่วมมือกับ ป.ป.ส. ในการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักแก่เยาวชนในชุมชน

3. สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

เนื่องจากชุมชนอยู่ใกล้กับสิ่งแวดล้อมเอื้อเพราะอยู่ใกล้กับแหล่งขายและเส้นทางในการลำเลียงสามารถเชื่อมต่อผ่านได้หลายทาง ปัญหาว่างงานของสมาชิกในชุมชน และอาชีพที่ไม่แน่นอนรวมถึงภาคการผลิตทางเกษตรไม่แน่นอน ปัญหาหนี้สินของสมาชิกในชุมชน สมาชิกในชุมชนไม่รู้จะทำอย่างไรที่จะแก้ไขกับปัญหาที่เกิดขึ้น ปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นมีข้าราชการบ้างหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้องและสนับสนุนซึ่งเป็นการยากที่จะทำการแก้ไข สมาชิกในชุมชนมีความต้องการอยากให้คุณภาพชีวิตของเด็ก

และเยาวชนในชุมชนดีขึ้นรวมถึงการมีงานทำและอาชีพที่ดี รวมถึงการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มรักโรงวัว เพื่อ
ทำกิจกรรมร่วมกันแก้ไขปัญหารักษาผลประโยชน์ของสมาชิกในชุมชน

๔. ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินแก้ไขปัญหายาเสพติด

จากการวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดในการพัฒนาหมู่บ้าน จะเห็นว่าข้อจำกัดของหมู่บ้านได้แก่ การขาดความร่วมมือในการรวมกลุ่มทำกิจกรรม มีการแตกแยกและไม่ยอมรับความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน เด็กและเยาวชนขาดจุดเสริมสร้างกำลังใจจากผู้ใหญ่ สำหรับศักยภาพของหมู่บ้าน ได้แก่ การยอมรับการทำงานที่เป็นรูปธรรม ดังนั้นการวิเคราะห์สภาพชุมชนพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาที่คนในชุมชนต้องทำการแก้ไขและปลูกจิตสำนึกของสมาชิกในชุมชนให้มีความสามัคคีเพื่อที่จะได้ร่วมกันแก้ไขปัญหานี้ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามแนวความคิดของคนในชุมชนหลังจากจัดเวทีเสวนาปัญหายาเสพติดในชุมชนแล้ว พบว่ามีกิจกรรมดังต่อไปนี้ เป็นกิจกรรมที่ชุมชนคิดว่าสามารถแก้ไขปัญหานี้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมรักโรงวัว เพื่อให้สมาชิกในชุมชนที่เป็นสมาชิกของชมรมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

อาชีพ

อาชีพหลักของชาวบ้านคือการทำนา คือ ชาวบ้าน 80 ครัวเรือนทำนา ซึ่งการทำนาแยกได้ 3 ส่วน คือ 40 ครอบครัวยังทำนาในพื้นที่ของตนเองในหมู่บ้าน อีก 20 ครอบครัวยังทำนาในพื้นที่ในเขตบ้านอื่น และ 20 ครัวเรือน รับจ้างทำนาของผู้อื่นที่มีที่ดินในหมู่บ้าน ส่วนอีก 26 ครัวเรือน จะมีอาชีพรับจ้างแรงงานทั่วไป เช่น ก่อสร้าง งานด้านการเกษตรบางส่วนรับราชการ และประกอบอาชีพเกษตร

ทรัพยากร

ทรัพยากรของชุมชนส่วนใหญ่ เป็นทรัพยากรคนสร้าง เช่น ศาลาเอนกประสงค์ ประปาหมู่บ้าน ไฟฟ้า หนองน้ำ สนามกีฬา สนามเด็กเล่น เป็นต้น

ภูมิองค์กร

ในชุมชนจะมีทั้งองค์กรที่เป็นทางการ เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) สมาธิองค์กรการบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งองค์กรทั้งสองได้รับการแต่งตั้งขึ้นมาใหม่ จึงไม่ค่อยมีบทบาทเท่าที่ควร ส่วนกลุ่มองค์กรที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งได้ดำเนินงานหรือกิจกรรมมานาน มีทั้งประสบการณ์และทุนการดำเนินงานของกลุ่ม เช่น อสม. ที่ให้บริการทางด้านสาธารณสุข กลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวกันเพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ทางด้านเกษตร กลุ่มเลี้ยงวัวที่ได้รับการสนับสนุนแม่พันธุ์วัวมาเลี้ยง กลุ่มแม่บ้านที่มีทุนให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนต่าง ๆ เป็นต้น

2. สถานการณ์ปัญหายาเสพติด

การแพร่ระบาด

การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนยังไม่รุนแรงเท่าที่ควร เนื่องจากในชุมชนมีเยาวชนไม่มากและปริมาณการเสพยาในชุมชนมีไม่มาก สถิติการเสพยาของเด็กและเยาวชนทั้งหมด 20 คนในช่วงอายุ 12 - 25 ปี มีการเสพยา 30% ในอดีตจะไม่มีปัญหาเสพยาเสพติด เพิ่งเริ่มมีการนำยาเสพติดเข้ามาเผยแพร่ เมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา ส่วนมากจะนำยาเสพติดมาจากแหล่งภายนอก สาเหตุของการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนคือการอยากรู้อยากลองของเยาวชน การชักจูงของเพื่อน ปัญหาครอบครัว ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่ทำให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนและอาจทำให้มีการแพร่ระบาดมากยิ่งขึ้นในอนาคต

ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน

สมาชิกในชุมชนมีจิตสำนึกที่ดี ให้การเอาใจใส่บุตรหลานอย่างใกล้ชิดให้ห่างไกลยาเสพติด มีการตื่นตัวในเรื่องของยาเสพติด สมาชิกในชุมชนไม่ชอบให้มีการมั่วสุมเสพยาเสพติดในชุมชน แต่ในชุมชนยังมีคนที่เสพยาเสพติด

สมาชิกในชุมชนจะไม่ยอมรับผู้ที่เสพยาเสพติด จากการระดมความคิดของสมาชิกในชุมชนเห็นว่าสมาชิกในชุมชนไม่ต้องการให้มีการแพร่ระบาดในชุมชนมากกว่านี้ เพราะเป็นห่วงบุตรหลานที่จะเติบโตใน

อาชีพ

อาชีพหลักของชาวบ้านคือการทำนา คือ ชาวบ้าน 80 ครัวเรือนทำนา ซึ่งการทำนาแยกได้ 3 ส่วน คือ 40 ครอบครัวยังทำนาในพื้นที่ของตนเองในหมู่บ้าน อีก 20 ครอบครัวยังทำนาในพื้นที่ในเขตบ้านอื่น และ 20 ครอบครัวยังรับจ้างทำนาของผู้อื่นที่มีที่นาในหมู่บ้าน ส่วนอีก 26 ครัวเรือน จะมีอาชีพรับจ้างแรงงานทั่วไป เช่น ก่อสร้าง งานด้านการเกษตรบางส่วนรับราชการ และประกอบอาชีพแกะสลัก

ทรัพยากร

ทรัพยากรของชุมชนส่วนใหญ่ เป็นทรัพยากรคนสร้าง เช่น ศาลาเอนกประสงค์ ประปาหมู่บ้าน ไฟฟ้า ท่อน้ำ สนามกีฬา สนามเด็กเล่น เป็นต้น

กลุ่มองค์กร

ในชุมชนจะมีทั้งองค์กรที่เป็นทางการ เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งองค์กรทั้งสองได้รับการแต่งตั้งขึ้นมาใหม่ จึงไม่ค่อยมีบทบาทเท่าที่ควร ส่วนกลุ่มองค์กรที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งได้ดำเนินงานหรือกิจกรรมมานาน มีทั้งประเพณีและทุนการดำเนินงานของกลุ่ม เช่น อสม. ที่ให้บริการทางด้านสาธารณสุข กลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวกันเพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร กลุ่มเลี้ยงวัวที่ได้รับการสนับสนุนแม่พันธุ์วัวมาเลี้ยง กลุ่มแม่บ้านที่มีทุนให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนต่าง ๆ เป็นต้น

2. สถานการณ์ปัญหาสุขภาพจิต

การแพร่ระบาด

การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนยังไม่รุนแรงเท่าที่ควร เนื่องจากในชุมชนมีเยาวชนไม่มากและปริมาณการเสพยาเสพติดในชุมชนมีไม่มาก สถิติการเสพยาเสพติดของเด็กและเยาวชนทั้งหมด 20 คนในช่วงอายุ 12 - 25 ปี มีการเสพยา 30% ในอดีตจะไม่มีปัญหาเสพยาเสพติด เพิ่งเริ่มมีการนำยาเสพติดเข้ามาเผยแพร่ เมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา ส่วนมากจะนำยาเสพติดมาจากแหล่งภายนอก สาเหตุของการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนคือการอยากรู้ อยากลองของเยาวชน การชักจูงของเพื่อน ปัญหาครอบครัว ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่ทำให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนและอาจทำให้มีการแพร่ระบาดมากยิ่งขึ้นในอนาคต

ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน

สมาชิกในชุมชนมีจิตสำนึกที่ดี ให้การเอาใจใส่บุตรหลานอย่างใกล้ชิดให้ห่างไกลยาเสพติด มีการตื่นตัวในเรื่องของยาเสพติด สมาชิกในชุมชนไม่ชอบให้มีการมั่วสุมเสพยาเสพติดในชุมชน แต่ในชุมชนยังมีคนที่เสพยาเสพติด

สมาชิกในชุมชนจะไม่ยอมรับผู้ที่เสพยาเสพติด จากการระดมความคิดของสมาชิกในชุมชนเห็นว่าการสมาชิกในชุมชนไม่ชอบให้มีการแพร่ระบาดในชุมชนมากกว่านี้ เพราะเป็นห่วงบุตรหลานที่จะเติบโตใน

อนาคตจะได้รับผลกระทบจากพิษภัยของยาเสพติด ในส่วนของผู้ประกอบการเองก็ไม่สามารถที่จะดูแลบุตรหลานได้ตลอดเวลาและคิดว่าแนวโน้มของการแพร่ระบาดของยาเสพติดจะเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน

บทป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา

ในแต่ละครอบครัวจะมีการดูแลรับผิดชอบบุตรหลานของแต่ละครอบครัวไม่ให้เข้าไปใกล้กับสิ่งเสพติด

บทวิจารณ์จากหน่วยงานต่าง ๆ

มีการสนับสนุนจากองค์กรเอกชน เช่น องค์การนานาชาติแพนฯ ในการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพชีวิตให้สมาชิกในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

ปัญหาส่วนใหญ่ของชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนจะเป็นในส่วนของ การคมนาคมและการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาที่ชุมชนอยากได้รับการแก้ไขจากส่วนราชการเนื่องจากสมาชิกในชุมชนไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยตัวเองได้ ในส่วนของปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชน เนื่องจากสมาชิกในชุมชนอยู่ใกล้แหล่งขายและเส้นทางในการลำเลียงซึ่งสามารถที่จะแพร่ระบาดเข้ามาในชุมชนได้ง่าย รวมถึงการที่เยาวชนที่ออกไปเรียนหรือออกไปทำงานนอกชุมชน จะนำยาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดในชุมชน และการที่สมาชิกในชุมชนไม่ได้สนใจซึ่งกันและกัน

ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินแก้ไขปัญหายาเสพติด

จากการวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดของชุมชนพบว่า

ศักยภาพ

- การเลี้ยงดูและอบรมที่ดีของครอบครัว
- สถานการณ์ยาเสพติดยังไม่มี ความรุนแรง
- ผู้ปกครองสามารถตักเตือนกันได้
- กลไกของสังคมยังคงเป็นแบบเดิม
- เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกที่ดี
- ผู้นำมีส่วนช่วยในการตักเตือนและสั่งสอน

ข้อจำกัด

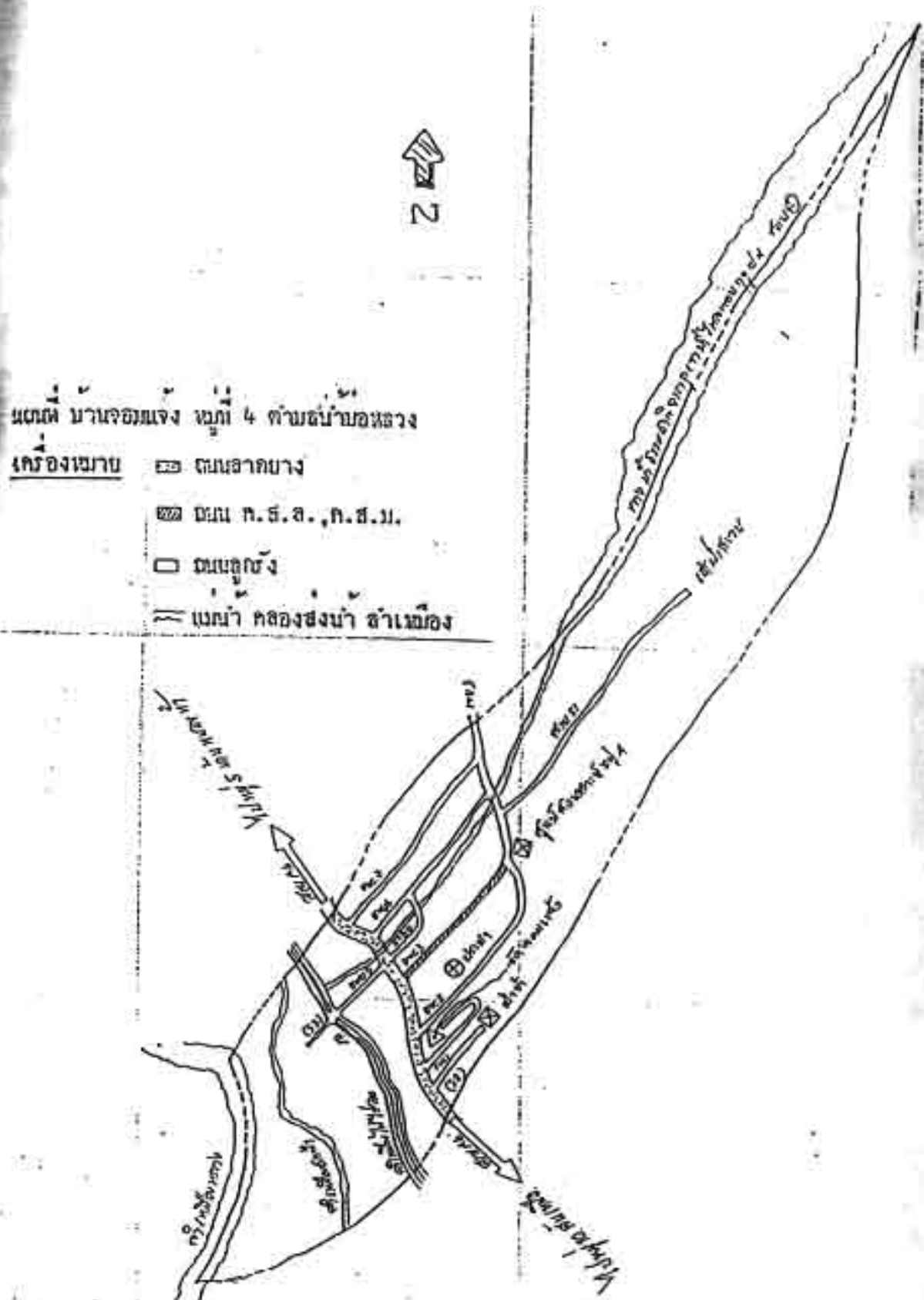
- ชุมชนอยู่ใกล้กับเส้นทางลำเลียงยาเสพติด
- ไม่สามารถดูแลเด็กและเยาวชนตลอดเวลา

แนวทางในการแก้ปัญหา

ตามแนวความคิดของคนในชุมชนหลังจากจัดเวทีเสวนาปัญหาเฉพาะในชุมชนเสร็จแล้ว พบ
กิจกรรมดังต่อไปนี้เป็นกิจกรรมที่ชุมชนคิดว่าสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้

- การปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้กับสมาชิกในชุมชน
- การช่วยกันดูแลสอดส่องเด็กและเยาวชนในชุมชน

แผนที่หมู่บ้านพะสันใหม่ หมู่ที่ 3 ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

บ้านจอมแจ้ง หมู่ที่ 4

ข้อมูลทั่วไป

ประวัติหมู่บ้าน

บ้านจอมแจ้ง เป็นหมู่บ้านเก่าแก่ตั้งมานานกว่า 100 ปี ที่มาของชื่อหมู่บ้าน เนื่องจากก่อนที่จะมีการจัดสร้างหมู่บ้านจะมีวัดที่ตั้งมาก่อนและชื่อวัดจอมแจ้ง ชาวบ้านจึงตั้งชื่อของหมู่บ้านตามชื่อของวัด ที่มารองคำว่า "จอมแจ้ง" จากการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ของหมู่บ้าน เมื่อก่อนนั้นจะมีพระพุทธรูปเดินทางพอมถึงบริเวณหมู่บ้านก่อนสว่าง(แจ้ง = สว่าง)จึงเป็นที่มาของหมู่บ้าน เดิมทีเขตการปกครองของบ้านจอมแจ้ง จะมีบริเวณกว้างครอบคลุมหลายพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันหมู่บ้านต่าง ๆ เหล่านั้นได้ทำการแยกตัวออกไปจากหมู่บ้านแล้ว บริเวณหมู่บ้านอยู่ในตำบลที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติและบริเวณรอบหมู่บ้านที่มีป่าไม้ และทรัพยากรจากป่ารวมทั้งความอุดมสมบูรณ์ของดินในพื้นที่เกษตรกรรม

ประชากร

บ้านจอมแจ้งมีประชากรทั้งสิ้น 453 คน เป็นหญิง 236 คน ชาย 217 คน จำนวน 126 ครัวเรือน มีเด็กซึ่งอยู่ในวัยเรียนตั้งแต่ ป. 1 - มัธยมศึกษา จำนวน 44 คน

- ช่วงอายุต่ำกว่า 1 ปีจำนวน 9 คน
- ช่วงอายุ 1 - 11 ปีจำนวน 42 คน
- ช่วงอายุ 12 - 49 ปีจำนวน 288 คน
- ช่วงอายุ 50 ขึ้นไปจำนวน 114 คน

อาชีพ

จากประชากรจำนวน 117 ครัวเรือน ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพเกษตรกรรม มีทั้งพื้นที่นาและสวนประมาณครึ่งหนึ่ง นอกจากนั้นอีก 1 ใน 3 ของครัวเรือนทั้งหมดมีอาชีพรับจ้าง เนื่องจากไม่มีที่ดินทำการเกษตร และออกไปรับจ้างทำงานทั้งรับจ้างในภาคการเกษตรและออกไปรับจ้างในภาคอื่น นอกหมู่บ้านโดยเฉพาะในเขตเมืองเชียงใหม่ รวมทั้งยึดอาชีพในการเก็บหาผลผลิตจากป่าตามฤดูกาล ส่วนที่เหลือมีอาชีพทำงานประจำทั้งในภาคเกษตรและธุรกิจเอกชน รวมทั้งค้าขายเมื่อเทียบกับบ้านอื่น ๆ ในตำบลน้ำบ่อหลวง พบว่าชาวบ้านบ้านจอมแจ้งค่อนข้างจะมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าบ้านอื่น เนื่องจากมีสัดส่วนของการถือครองที่ดินและสามารถมีการผลิตสินค้าเกษตรได้ดีกว่า และจากการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าชาวบ้านบ้านจอมแจ้งมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 3,000 บาท / เดือน หรือ 36,000 บาท / ปี

ปัญหา

- ดิน พื้นที่ทำการเกษตรของหมู่บ้านมีทั้งหมดประมาณ 200 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่นา ประมาณ 30 ไร่ (พื้นที่สวนบางส่วนปรับมาจากที่นา) พื้นที่ทำไร่ประมาณ 50 ไร่และทำสวนประมาณ 20 ไร่ ที่ดินเพื่อการเกษตรมีคุณภาพดี
- น้ำ ชาวบ้านจอมแจ้งใช้น้ำลำเหมืองโครงการชลประทานและบางส่วนขุดบ่อบาดาล เพื่อใช้ในการเกษตร แต่สำหรับน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคค่อนข้างอุดมสมบูรณ์จากระบบประปาหมู่บ้าน
- ป่าไม้ บ้านจอมแจ้งมีพื้นที่ป่าของหมู่บ้านประมาณ 500 ไร่ ซึ่งชาวบ้านใช้ประโยชน์มาตั้งแต่อดีตกาล พื้นที่ป่านี้ชาวบ้านได้ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ และได้มีการกันเขตออกส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาให้เป็นป่าเศรษฐกิจของชุมชนในอนาคต และกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาทำฝายกั้นน้ำเพิ่มเติมในพื้นที่ดังกล่าวด้วย

3. สถานการณ์ปัญหายาเสพติด

การแพร่ระบาด

ในอดีตที่ผ่านมาไม่ยังได้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัจจุบันมีความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาเสพติด ความรุนแรงของสถานการณ์ที่เห็นได้ชัดเจนเริ่มเมื่อปี 2542 (2 ปีที่ผ่านมา) โดยเริ่มจากวัยรุ่นนอกชุมชนเป็นผู้ที่นำยาเสพติดรวมทั้งของเถื่อนเข้ามายังเยาวชนในชุมชน หลังจากนั้นก็ได้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น จากสถิติของวัยรุ่นในชุมชนมีถึง 50% เริ่มมีการทดลองใช้ยาเสพติดและในส่วนของ 50% ประกอบด้วยคนที่เสพและขายประมาณ 3 ราย เคยมีการแจ้งจับกุมเมื่อปี 2543 การขายยาเสพติดในอดีตจะไม่มีการเลือกเวลาที่จะทำการขาย แต่ในปัจจุบันได้มีการจำกัดเวลาในการขายโดยจะทำการขายในช่วงเวลากลางคืนประมาณ 2 ทุ่ม เป็นต้นไป ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเด็กวัยรุ่นในชุมชนและนอกชุมชน ในอดีตผู้นำของหมู่บ้านเคยทำการค้าขายยาเสพติดแต่ในปัจจุบันได้เลิกขายแล้ว มีคนในเครื่องแบบให้การสนับสนุนในเรื่องการค้าขายยาเสพติดด้วย ในส่วนของกลุ่มเด็กและเยาวชนมีรายชื่อผู้ที่ตำรวจ (เด็กและเยาวชนไม่รู้ตัว) แต่ไม่เคยถูกจับ แหล่งที่กลุ่มวัยรุ่นทำการมั่วสุมเสพยาจะเป็นศาลาหน้าวัด ศาลาป่าช้า และกระท่อมปลายนา ปัจจุบันจะไม่มีการรวมกลุ่มในการเสพยาเสพติดเหมือนในอดีตเนื่องจากการได้มีการตรวจความเรียบร้อยจากสายตรวจจึงทำให้ผู้ที่เสพยาที่เคยรวมกลุ่มหมดไป แต่กลายเป็นการเสพคนเดียว สาเหตุของการที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเนื่องจากมีแหล่งขายรายย่อยในชุมชน และสมาชิกในชุมชนไม่สามารถทำอะไรได้เพราะไม่มีหลักฐาน การจับกุมแล้วถูกปล่อยตัวออกมาทำให้ผู้ที่เสพและขายไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย การปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการบางส่วนล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์เนื่องจากมีส่วนได้ส่วนเสียกับเรื่องของยาเสพติด สื่อที่เกี่ยวกับยาเสพติดที่มียากก็มีส่วนที่เป็นสาเหตุของการที่ทำให้เด็กและเยาวชนอยากลอง

บทสรุปทัศนคติ และพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน

สมาชิกในชุมชนมีความตระหนักในปัญหาและสถานการณ์ยาเสพติดในชุมชนซึ่งสามารถดูได้จากผล. แบบแสดงสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนซึ่งทางชุมชนได้เสนอเรื่องนี้ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหา สมาชิกในชุมชนพยายามที่จะช่วยกันโดยที่ต่างคนต่างดูแลของตนเองไม่ให้เข้าใกล้ยาเสพติด สมาชิกในชุมชนมีการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความทัศนคติกันแต่ไม่มีการทำกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม สมาชิกในชุมชนจะไม่เข้าไปยุ่งและให้ความสนใจกับครอบครัวที่เสพยาเสพติด เขวชนถ้าหากถูกชักจูงบ่อยครั้งอาจทำให้หลงผิด คิดที่จะเสพยาได้ถ้าหากสิ่งแวดล้อมเอื้อให้เกิด ผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของยาเสพติด

การป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มีการตรวจความเรียบร้อยของสายตรวจ(ป้อมตำรวจน้ำบ่อหลวง) ในช่วงเวลากลางคืน แต่ละครอบครัวต้องดูแลบุตรหลานของตนไม่ให้ยุ่งใกล้ยาเสพติด

การให้บริการจากหน่วยงานต่าง ๆ

การออกตรวจของสายตรวจป้อมตำรวจน้ำบ่อหลวงในเวลากลางคืน ช่วงที่มีการมั่วสุมของวัยรุ่น

1. สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

สภาพปัญหาของหมู่บ้านจอมแจ้งเป็นสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงเป็นอย่างมาก ซึ่งถือว่ามีความรุนแรง สมาชิกในชุมชนให้ปัญหายาเสพติดและปัญหาการว่างงานเป็นปัญหาอันดับที่ 1 เพราะปัญหาทั้งสองจะมีความสอดคล้องกัน คนในชุมชนจะมีความตระหนักในปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่ก็ไม่ได้เอาจริงจังกับปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากความเป็นเครือข่ายของชุมชนรวมถึงผู้ค้าขายมีอิทธิพลและโดยเฉพาะจะเห็นได้ว่าผู้นำไม่เข้มแข็ง ชาวบ้านไม่มีความร่วมมือในการแก้ไขปัญห ส่วนใหญ่จะถือคติที่บ้านใครบ้านมันดูแลกันเอง และด้วยสภาพของสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านที่เอื้อให้มีการเสพยาและการค้าขาย เนื่องจากอยู่ใกล้กับหมู่บ้านที่มีการเสพยาและการค้าขายที่มีความรุนแรง สมาชิกในชุมชนต้องการที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงผู้นำใหม่ และการวางแผนการพัฒนาหมู่บ้านใหม่รวมถึงการออกกฎระเบียบที่ใช้ในชุมชน

4. ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด

จากการวิเคราะห์ถึงศักยภาพของหมู่บ้านจอมแจ้งในการที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีเปอร์เซ็นต์ค่อนข้างน้อยเนื่องจากจะมีจุดอ่อนที่มาก

ข้อจำกัด

- ผู้นำชุมชนไม่เข้มแข็ง
- ความร่วมมือของสมาชิกภายในหมู่บ้าน
- ความขัดแย้งระหว่างผู้นำกับเยาวชน
- การทอดทิ้งของเจ้าหน้าที่ของภาครัฐบาล
- เยาวชนขาดความตระหนักและจิตสำนึก
- ขาดการอบรมให้ความรู้กับผู้ปกครอง
- ใกล้เคียงทางในการลำเลียงและแหล่งค้าขายยาเสพติด
- การสื่อสารของหน่วยงานราชการ

โดยภาพ

ความสามัคคี สมาชิกในชุมชนคิดว่าถ้าชุมชนมีความสามัคคีก็จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้

แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้

ตามแนวความคิดของคนในชุมชนหลังจากจัดเวทีเสวนาปัญหายาเสพติดในชุมชนแล้วพบว่ากิจกรรมดังต่อไปนี้ เป็นกิจกรรมที่ชุมชนคิดว่าสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้

- สร้างกฎระเบียบของชุมชน
- การตั้งน้ำสาบานเพื่อสร้างความตระหนักและจิตสำนึก
- สร้างชมรมผู้ปกครองและเครือข่ายแกนนำชุมชน

บ้านหนองห้า หมู่ที่ 5

ข้อมูลทั่วไปประวัติหมู่บ้าน

บ้านหนองห้า เดิมเป็นเขตการปกครองของบ้านหนองโหว ต่อมาแยกตัวออกมาเป็นบ้านหนองห้า เมื่อปี พ.ศ. 2478 ซึ่งวัดหนองห้าก็สร้างขึ้นมากับหมู่บ้านด้วยเช่นกัน เดิมมีประชากรอยู่ทั้งหมด 27 ครัวเรือนแยกเป็นปึก ที่มาของชื่อหนองห้า คือในบริเวณหมู่บ้านจะมีหนองน้ำและบริเวณที่ใกล้หนองน้ำจะมีต้นไม้ห้าขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงใช้เป็นชื่อของ หมู่บ้าน

ประชากร

จำนวนประชากรทั้งหมด 461 คน ประกอบด้วย 129 ครัวเรือน แยกเป็นหญิง 235 คน ชาย 226 คน

- ช่วงอายุต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 5 คน
- ช่วงอายุ 1 - 11 ปี จำนวน 65 คน
- ช่วงอายุ 12 - 49 ปี จำนวน 293 คน
- ช่วงอายุ 50 ขึ้นไป จำนวน 98 คน

กลุ่มองค์กร

กลุ่มองค์กรที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ได้แก่

- กลุ่มเกษตรกรก้าวหน้า
- กลุ่ม อสม.
- กลุ่มอาสาพัฒนาชุมชน
- กลุ่มประชาสงเคราะห์

กลุ่มองค์กรที่จัดตั้งโดยชุมชน ได้แก่

- กลุ่มนักปราชญ์หมู่บ้าน
- กลุ่มอาชีพ
- กลุ่มแม่บ้าน
- กลุ่มตัวแทนพระ
- กลุ่มธุรกิจเอกชน
- กลุ่มพัฒนาองค์กร
- กลุ่มครู

สถานการณ์ปัญหายาเสพติด

สถานการณ์

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดของชุมชนมีความรุนแรงมาก การแพร่ระบาดของยาเสพติดขึ้นได้อย่างชัดเจนในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา กลุ่มเป้าหมายคือวัยรุ่น สถิติจำนวนเด็กและเยาวชนในชุมชนมีผู้เสพเกือบ 95% ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่สูงมากเมื่อเทียบกับหมู่บ้านอื่นและกลุ่ม ผู้เสพบางคนกำลังอยู่ในการศึกษาภาคบังคับ ในส่วนที่เหลืออีก 5% เป็นผู้ที่ไม่เสพเนื่องจากเรียนดีและเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครองมีการเสพประปรายในส่วนของผู้ใช้แรงงาน สมาชิกในชุมชน ไม่สามารถที่จะต้านทานได้ มีคนภายนอกชุมชนนำยาเสพติดเข้ามาในชุมชนโดยเฉพาะข้าราชการบางหน่วยงานในช่วงเวลากลางคืน มีการนิคมอบส่งยาเสพติด การซื้อขายถ้าเป็นขาประจำจะขายในราคาเม็ดละ 50 บาท ขายจะขายในราคาเม็ดละ 80 - 100 บาท พฤติกรรมในการซื้อขายยาเสพติดของกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนจะเป็นในลักษณะที่ไม่เด็กที่เรียนอยู่ในชั้นประถมเป็นตัวกลางในการซื้อและในการขายต่อหนึ่งครั้ง ผู้ขายจะขายไม่เยอะเพราะถ้าถูกจับโทษอยู่ในชั้นประหารชีวิตดังนั้นผู้ขายจึงนิยมขายในลักษณะของลูกโซ่มากกว่า พฤติกรรมของการเสพปัจจุบันจะใช่วิธีการคมแทนการกินตามปกติเนื่องจากทำให้การตรวจปัสสาวะไม่พบสารโคคาอีนกรณีที่ไม่มีเงินที่จะซื้อยามาเสพ ภายในกลุ่มที่เสพยาจะมีการแบ่งปันยาเสพติดให้เสพหรือไม่ก็ต้องไม่รับจ้างเพื่อนำเงินมาเสพยา สาเหตุที่ทำให้เกิดการแพร่ระบาดเนื่องจาก การจับกุมไม่เด็ดขาด ผู้ขายมีเหตุผล การซื้อขาย ทำได้ง่าย การรณรงค์เรื่องยาเสพติดเข้าเกินไปทำให้ผู้เสพยาเสพติดไม่สามารถถอนตัวได้ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่จริงจัง ความเกรงกลัวในภัยของยาเสพติด รวมถึงในชุมชนมีแหล่งที่ใช้ฉ่ำม คือ โต๊ะสนุกเกอร์ โต๊ะพนัน(ไฮโล)

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน

ในชุมชนมีการอบรมให้ความรู้แก่ เยาวชนในหมู่บ้าน ทักษะคิดในเรื่องยาเสพติดของสมาชิกในชุมชนไม่ยอมให้มีปัญหานี้เกิดขึ้นในชุมชนเนื่องจากเป็นห่วงบุตรหลานที่จะเติบโตขึ้นในวันข้างหน้าและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สมาชิกในชุมชนจะไม่ยอมรับผู้ที่ติดยาเสพติด มีการต่อต้านในเรื่องนี้ แต่ก็ทำได้ไม่มากเนื่องจากเกรงกลัวอิทธิพลและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น คนที่เสพยาเสพติดมีความรู้และได้ไปการศึกษาในระดับที่ดี ผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของบุตรหลานได้ การที่ให้หน่วยงานราชการบางส่วนเข้ามาช่วยในการปราบปรามไม่ประสบผลสำเร็จสมาชิกในชุมชนมีความตระหนักกับปัญหาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ปัจจุบันการระดมความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนมองว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ การประกอบอาชีพ เอดส์ การว่างงาน และการคมนาคมตามลำดับ

การป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมาของชุมชนได้แก่ การให้เด็กและเยาวชนได้รับการอบรมปัญหายาเสพติด การส่งเสริมด้านการกีฬาแต่ไม่ได้ผลเนื่องจากกลายเป็นแหล่งมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่น

สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชนจะพบว่าปัญหาสำคัญที่ชุมชนได้รับผลกระทบมากที่สุดและยากให้ได้รับการแก้ไขโดยด่วน ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ซึ่งส่งผลโดยตรงกับเด็ก/เยาวชน ทั้งปัจจุบันและในอนาคต รวมถึงความมั่นคงและปลอดภัยของชุมชน อนึ่งสิ่งแวดล้อมที่เอื้อ เช่น เส้นทางการค้าเถียงของรายและเลข เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด

ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินแก้ไขปัญหายาเสพติด

จากการวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยพิจารณาจุดอ่อนจุดแข็งของชุมชนพบว่า

ศักยภาพ

- ความสามัคคี
- การประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในชุมชน

ข้อจำกัด

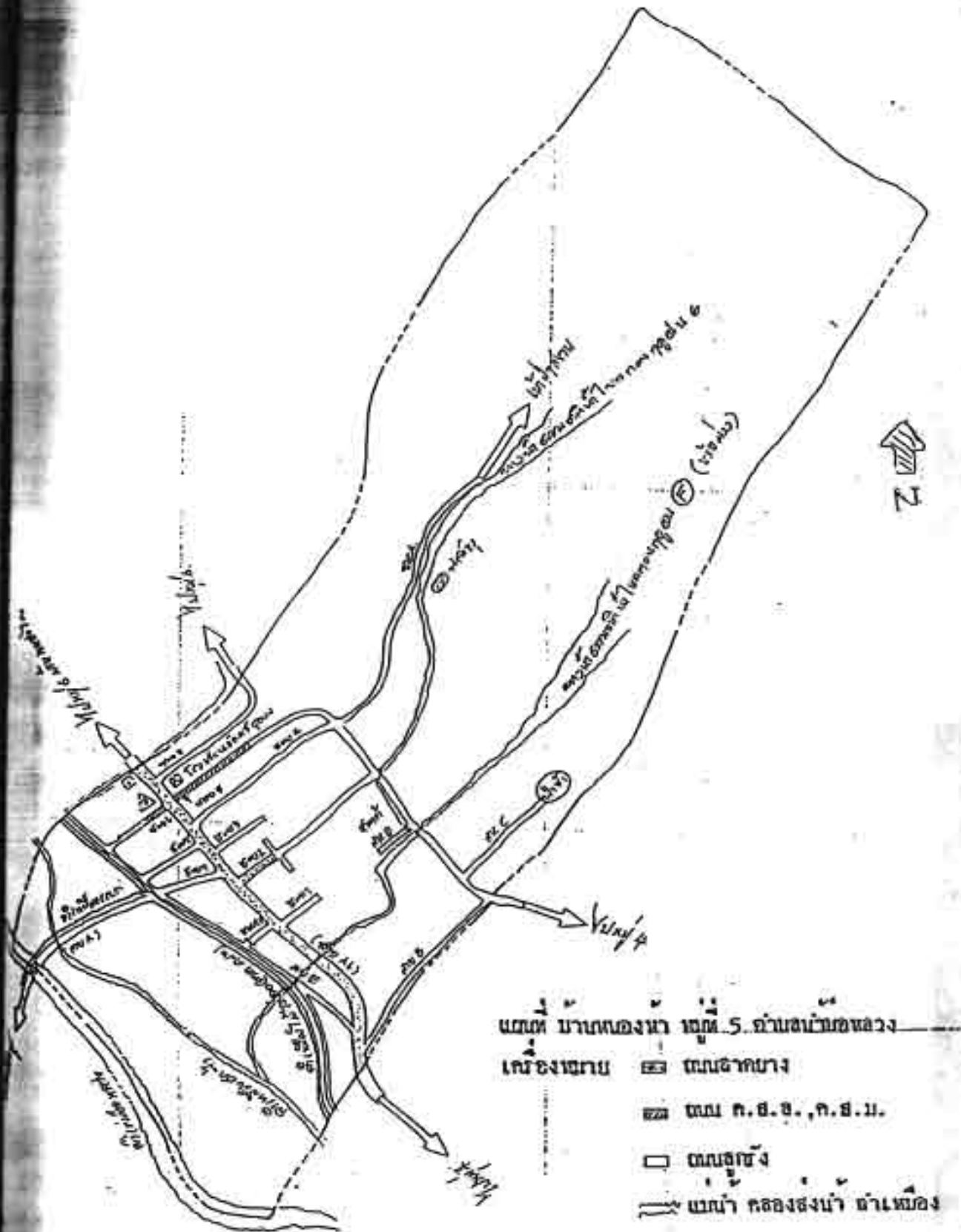
- โกล์แหล่งเสพ มีกลุ่มมั่วสุม
- ผู้นำไม่เข้มแข็ง
- การมีส่วนร่วมของชุมชนมีน้อย
- มาตรการชุมชนไม่เด็ดขาด

แนวทางที่ชาวบ้านใช้ในการดำเนินการแก้ไข

ตามแนวความคิดของคนในชุมชนหลังจากจัดเวทีเสวนาปัญหายาเสพติดในชุมชนแล้วพบว่ากิจกรรมดังต่อไปนี้ เป็นกิจกรรมที่ชุมชนคิดว่าสามารถแก้ไขปัญหได้

- ตักเตือน
- ให้ทางราชการใช้กระบวนการในการจับกุม
- ให้มาตรการทางสังคมในการลงโทษผู้ที่เสพยาและขาย
- การร่วมตัวของของชุมชนในการปราบปราม

แผนที่หมู่บ้านหนองห้า หมู่ที่ 5 ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

บ้านหนองโหว หมู่ที่ 6

ข้อมูลทั่วไป

ที่ตั้งหมู่บ้าน

บ้านหนองโหว เดิมอยู่ในเขตพื้นที่เดียวกับบ้านหนองห้า หมู่ที่ 5 จนกระทั่งเมื่อปี 2532 ได้แยกออกจากกันเป็นอีกหมู่บ้านหนึ่ง สาเหตุที่แยกตัวออกจากพื้นที่เพราะเนื่องจากการให้บริการของภาคีรัฐบาล และการกระจายผลประโยชน์ไม่ทั่วถึงต่อความต้องการของคนในชุมชนผู้นำคนแรกคือ นายหมวก แปงจันทร์ และได้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาจนถึงปัจจุบันนี้

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับบ้านหัวฝาย หมู่ที่ 7 ต. น้ำบ่อหลวง

ทิศใต้ ติดต่อกับบ้านหนองห้า หมู่ที่ 5 ต. น้ำบ่อหลวง และลำเหมืองเกาะไม้ต้น

ทิศตะวันออก ติดต่อกับป่าสงวนของกรมป่าไม้

ทิศตะวันตก ติดต่อกับลำเหมืองเกาะไม้ต้น (น้ำบ่อหลวง)

ประชากร

จำนวนประชากรมีทั้งหมด 413 คน จำนวนครัวเรือนประมาณ 133 ครัวเรือน แบ่งเป็นหญิง 197

ชาย 216 คน

ช่วงอายุต่ำกว่า 1 ปีจำนวน 3 คน

ช่วงอายุ 1 - 11 ปีจำนวน 49 คน

ช่วงอายุ 12 - 49 ปีจำนวน 262 คน

ช่วงอายุ 50 ขึ้นไปจำนวน 99 คน

อาชีพ

อาชีพหลักของคนในชุมชน คือการรับจ้าง ได้แก่ ก่อสร้าง ทำงานในโรงงานอาหารกระป๋อง KC

รับจ้างทั่วไป

กลุ่มองค์กร

กลุ่มองค์กรที่จัดตั้งโดยภาคีรัฐบาล ได้แก่

• ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ ตั้งขึ้นปี 2538 โดยกรมประชาสัมพันธ์

• กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ตั้งขึ้นปี 2541 โดยพัฒนาชุมชน

• กลุ่มออม. ตั้งขึ้นปี 2540

• กลุ่มผู้ใช้น้ำ ตั้งขึ้นปี 2540

กลุ่มที่จัดตั้งโดยชุมชน

• กลุ่มแม่บ้านเลี้ยงหมู ตั้งขึ้นปี 2538 โดยการสนับสนุนของเกษตรตำบล

มีการพัฒนาปณิกสงเคราะห์ ตั้งขึ้นได้ 60 ปี จนถึงปัจจุบัน
คุณแม่บ้านตั้งขึ้นปี 2532

สถานการณ์ปัญหายาเสพติด

ภาพรวมภาค

สำหรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในชุมชนถือว่ามีความรุนแรงเมื่อเทียบกับ
ชุมชนอื่น ๆ ในตำบลน้ำบ่อหลวง ในอดีตไม่ได้มีการแพร่ระบาดในกลุ่มของเด็กและเยาวชน แต่จะเป็น
ในกลุ่มของพ่อบ้านที่ให้งานประมาณ 4-5 คน จากนั้นก็นำมาเผยแพร่ในชุมชน โดยที่จะมีพ่อบ้าน
จำนวน 2 รายที่มีการเสพยาและขาย ในส่วนของเยาวชนที่จะเริ่มมีความรุนแรง มี 3 รายทำการขายและ
เสพ โดยมีเครือข่ายเป็นเด็กวัยรุ่นด้วยกันประมาณ 10 คน ปัจจุบันปัญหาเสพติดได้เข้ามาแพร่
ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในชุมชนเป็นอย่างมาก และถือเป็นปัญหาสำคัญของชุมชนแต่สมาชิกในชุม
ชนไม่สามารถทำอะไรได้เนื่องจากเกรงจะได้รับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับความมั่นคงและปลอดภัยของ
ตนเองและครอบครัว จำนวนสถิติของผู้ที่เสพยาเสพติดในเด็กและเยาวชนของชุมชนมีทั้งหมด 99% และ
ในกลุ่มของผู้ชายมากกว่าผู้หญิงซึ่งถือว่าเป็นสถิติที่น่าเป็นห่วงเป็นอย่างมาก พฤติกรรมในการเสพยาของ
ชุมชนจะมีการมั่วสุมกันในเวลากลางคืน ในช่วงเวลากลางวันจะนอนหลับและไม่ไปทำงาน วิธีที่ใช้
ในการเสพยาปัจจุบันจะใช้วิธีการต้มแทนการกินธรรมดาเนื่องจากตรวจหาสารเสพติดได้ยาก ถ้าหากสมาชิก
ในกลุ่มผู้เสพยาไม่มีเงินพอที่จะซื้อยาเสพติดก็จะมีการแบ่งปันกัน สาเหตุที่ทำให้มีการแพร่ระบาดในชุมชนอีก
ส่วนหนึ่ง มาจากการที่เด็กและเยาวชนลอกเลียนแบบผู้ปกครอง เช่น พ่อแม่เสพยาให้ลูกเห็นแล้วทำให้เด็กทำ
ตาม และในครอบครัวถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาเพราะไม่สามารถที่จะห้ามปรามได้และการที่เด็กและเยาวชน
มีทัศนคติผิด ๆ ในการใช้สารเสพติดคิดว่าเป็นสิ่งที่เท่ ทำให้เกิดการอยากลองเมื่อลองหลาย ๆ ครั้งก็ทำ
ติดโดยไม่รู้สึกตัวและไม่สามารถที่จะถอนตัวหรือเลิกได้ โดยสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสพยาเสพติด
ส่วน ภายในชุมชนมีแหล่งมั่วสุมในการเสพยาและแหล่งขายที่มาก เส้นทางในการลำเลียงก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง
ที่ทำให้มีการแพร่ระบาดในชุมชน นอกจากนั้นพฤติกรรมการขายส่วนมากจะทำการขายแบบลูกโซ่มีการ
แบ่งเปอร์เซ็นต์ในการขายซึ่งเป็นรายได้ที่สูง และเทคนิคการขายในแต่ละครั้งก็จะทำการขายกันในปริมาณ
และจำนวนที่น้อยทั้งนี้เนื่องจากถ้าหากมีการจับกุมได้ก็จะไม่ได้รับโทษรุนแรงเหมือนกับการขายครั้งมาก ๆ
นี่เป็นสาเหตุที่ชุมชนมีการค้าขายยาเสพติดกันเป็นจำนวนมาก

ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน

สมาชิกในชุมชนมีจิตสำนึกและความตระหนักต่อสถานการณ์ปัญหาการระบาดของยาเสพติดใน
ชุมชนระดับหนึ่ง ซึ่งไม่มากเท่าไรโดยการประเมินจากทัศนคติและการตอบสนองที่เกี่ยวกับแนวทางป้อง
กันและแก้ไขปัญหทั้งในระดับปัจเจกและส่วนรวม ทั้งนี้เพราะปัญหาเสพติดเป็นเรื่องที่อันตรายไม่มีใคร
อยากที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยว นอกจากนั้นยังพบว่าชุมชนมีความเกรงกลัวต่อผู้ที่มีอิทธิพลท้องถิ่น และไม่มีใคร

หน่วยงานใดที่เขาจริงใจในการที่จะแก้ไขปัญหานี้ให้หมดไป ทั้งนี้มีฐานคิดที่ว่าไม่ใช่บทบาทหน้าที่
 ของ ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด พบว่าผู้ที่เสพยาเสพติดมีความรู้และความเข้าใจใน
 ของ ยาเสพติดเป็นอย่างดี เนื่องจากได้รับการอบรมและให้ความรู้ความเข้าใจทั้งในสถานศึกษาและ
 ภายนอกโดยมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง แต่สมาชิกในชุมชนบางส่วนไม่ตระหนักต่อปัญหานี้ก็ยังคงเกี่ยว
 กับการใช้สารเสพติดกันอยู่ นอกจากนั้นยังพบว่าทัศนคติของชุมชนต่อผู้ที่เสพยาเสพติด ยังไม่มีการ
 ทัศนคติที่เสพยาเสพติด เนื่องจากไม่ได้รับความไว้วางใจ กลัวปัญหา อาชญากรรม การลักเล็กขโมยน้อย
 จะเกิดขึ้นในชุมชน เช่นการขโมยของเอาไปขายแล้วนำเงินไปซื้อยามาเสพยา ดังนั้นในช่วงเวลากลางคืน
 สมาชิกในชุมชนจะไม่กล้าออกนอกบ้าน เนื่องจากมีความหวาดระแวงและเป็นห่วงสวัสดิภาพของตนเอง
 นอกจากนี้ออกเล่าของคนในชุมชนยังพบว่าถ้าหากสมาชิกคนใดออกจากบ้านในช่วงเวลากลางคืนถือว่ามี
 พฤติกรรมที่น่าสงสัย ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติด

ป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนที่ผ่านมา ไม่ได้มีการป้องกันและแก้ไขที่ต่อเนื่อง
 การใช้วิธีการตักเตือนกันภายในชุมชนไม่สามารถใช้ในการแก้ไขและป้องกันได้ เนื่องจากจะเกิดการไม่
 เข้มกับและความขัดแย้งขึ้น

1 สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนมีความรุนแรงมากสถานการณ์น่าเป็นห่วง เพราะมีผู้เสพยา มาก ชุม
 ชนขาดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติด การแตกแยกของครอบครัวก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิด
 ปัญหาขึ้นในชุมชน

2 ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินแก้ไขปัญหายาเสพติด

จากการวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดในการที่ทำการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด
 ในชุมชนมีความเป็นไปได้ไปค่อนข้างที่จะต่ำเนื่องจากมีข้อจำกัดที่มากซึ่งเป็นอุปสรรคในการแก้ไขปัญห

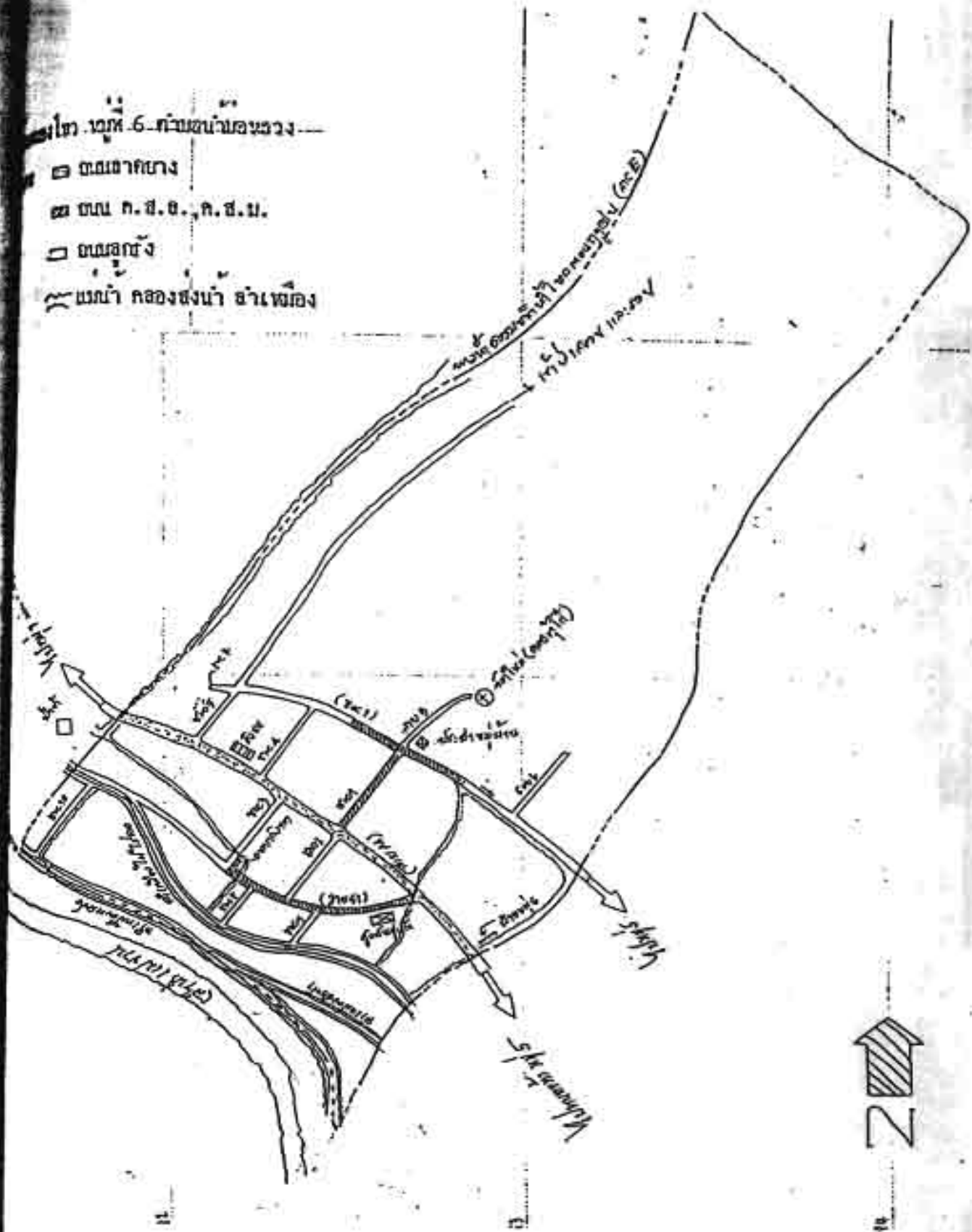
ข้อจำกัดของชุมชน

- ความรุนแรงของสถานการณ์ยาเสพติด
- ผู้นำบางคนเป็นผู้ที่ค้าและเสพ
- ขาดความร่วมมือของสมาชิกในชุมชน
- สิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการลำเลียงยาเสพติด
- เด็กและเยาวชนมีการเสพยาจำนวนมาก

ในการแก้ไขปัญา

- ความแนวความคิดของคนในชุมชนหลังจากจัดเวทีเสวนาปัญหาสาเหตุคิดในชุมชนเสร็จแล้ว พบ
- กิจกรรมดังต่อไปนี้ เป็นกิจกรรมที่ชุมชนคิดว่าสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้
- การใช้นาตรการทางสังคมในการลงโทษ
- สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในชุมชน
- การอบรมและส่งเสริมอาชีพและช่องทางการจัดจำหน่ายให้กับชุมชน
- การอบรมให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่
- การเข้ามาจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

แผนที่หมู่บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 6 ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

บ้านหัวฝาย หมู่ที่ 7

ข้อมูลทั่วไป

ประวัติหมู่บ้าน

บ้านหัวฝาย มีอายุประมาณ 150 ปี เดิมเรียกว่าบ้านป่าเหลาและอยู่ในเขตการปกครองของบ้าน
ชนมิ่ง ที่มาของชื่อหัวฝายจากคำบอกเล่าของคนในชุมชนกล่าวว่าในสมัยก่อนมีการตีเกาะไม้ต้นโดยพ่อ
คนชื่อและพ่อขุนยู่หา และเห็นว่าหมู่บ้านยังไม่ได้ตั้งชื่อจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่าบ้านหัวหัวฝาย ซึ่งใช้มาจน
ปัจจุบัน บ้านหัวฝายตั้งอยู่บนถนนน้ำป่อหลวง ห้วยโถง

ผู้คนแรกได้แก่	นายสี	จันทร์ทากาศ	ธ.ศ. 2517 - น.ศ. 2528
	นายจตุร	ภิญโญฤทธิ์	ก.พ. 2528 - ก.ย. 2542
	นายตรุณ	ปันตา	ค.ศ. 2542
ผู้คนปัจจุบันได้แก่	นายสงวน	จันทร์ทากาศ	พ.ศ. 2544

ประชากร

- มีบ้านเรือนทั้งหมด 74 ครัวเรือน ประชากร 256 คน เป็นหญิง 123 คน ชาย 133 คน
- ช่วงอายุต่ำกว่า 1 ปีจำนวน 3 คน
- ช่วงอายุ 1 - 11 ปีจำนวน 30 คน
- ช่วงอายุ 12 - 49 ปีจำนวน 172 คน
- ช่วงอายุ 50 ขึ้นไปจำนวน 51 คน

อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งมีประมาณ 50 ครัวเรือน รองลงมาเป็นอาชีพทำสวน 20 ครัว
เรือน ทำนา 10 ครัวเรือน ค้าขาย 4 ครัวเรือน

ทรัพยากร

- น้ำ น้ำเพื่อการเกษตรแหล่งน้ำสำคัญคือ ลำน้ำแม่ชาน
- น้ำดื่มใช้น้ำประปา น้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำสำคัญ
- ดิน การเกษตรส่วนใหญ่ ถิ่นครองโดยบุคคลภายนอกมีเกษตรกรในหมู่บ้านเพียง 20 ครัวเรือน ที่มีที่
ดินทำการเกษตร
- ป่า บ้านหัวฝายมีพื้นที่ติดป่าสงวน ปัจจุบันอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม และถูกบุกรุกเพื่อใช้ ทำการเกษตร

กลุ่มองค์กร

- กลุ่มที่ตั้งโดยหน่วยงานราชการ กลุ่มคือ กลุ่มแม่บ้านกลุ่มผู้สูงอายุ
- กลุ่มที่ตั้งโดยชุมชนอย่างแท้จริง และจัดตั้งโดยองค์กรชุมชน มี 1 กลุ่ม คือ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

สถานการณ์ปัญหายาเสพติด

ผลกระทบ

การแพร่ระบาดของสถานการณ์ยาเสพติดยังไม่มี ความรุนแรงเท่าไรที่สามารถที่จะป้องกันได้ การระบาดเริ่มเข้ามาในชุมชนเมื่อปี 2540 มีความรุนแรงและสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนเมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนการเสพยาเสพติดของวัยรุ่นในชุมชนมีประมาณ 75% ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเยาวชนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สารเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุดได้แก่ยาบ้า ในอดีตจะเป็นสารเสพติดประเภท กัญชา และฝิ่น

สมาชิกในชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องโทษและความสำคัญของยาเสพติด ทิศทางของสมาชิกในชุมชนจะไม่ยอมรับผู้ที่ติดยาเสพติดและผู้ที่ขาย แต่ก็ไม่สามารถทำอะไรได้เนื่องจากความไม่พร้อมของเครือข่ายในชุมชน สมาชิกในชุมชนไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาดูแลและจับกุม ในเรื่องของการเสพยาเสพติดเพราะกลัวสมาชิกในชุมชนได้รับความเดือดร้อน ผู้นำและแกนนำชุมชนมีความตระหนักในผลกระทบของยาเสพติดซึ่งสามารถดูได้จาก ผอ. แบบแสดงสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนซึ่งชุมชนได้เสนอเรื่องนี้ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญห แต่ในส่วนของสมาชิกชุมชนยังไม่ค่อยมีความตื่นตัวในเรื่องนี้สักเท่าไร ถ้าหากมีการพัฒนาจะต้องขึ้นอยู่กับระบบ ส่วนใหญ่จะไม่สนใจ เบิกเฉย

ป้องกัน แก้ไขปัญหาเสพติดที่ผ่านมา

การป้องกันและแก้ไขที่ผ่านมาของชุมชนเป็นการดูแลบุตรหลานของตนเองให้ดีที่สุด เคยมีการแจ้งความในการจับกุมของผู้นำทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น

ขอรับการจากหน่วยงานต่าง ๆ

การได้รับความช่วยเหลือขององค์การนานาชาติด้านสุขภาพ ในการจัดทำสนามกีฬา

สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

จากการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนจะเห็นได้ว่าการเป็นเครือข่ายในชุมชนเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด เนื่องจากทางชุมชนไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปสอดส่องดูแลในพื้นที่เพราะเกรงว่าถ้ามีการจับกุมแล้วจะส่งผลทำให้ครอบครัวเดือดร้อน รวมถึงการปกปิดและไม่ยอมรับพฤติกรรมเสี่ยงของบุตรหลานเมื่อมีการบอกกล่าวตักเตือนผู้ปกครองจะทำให้เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน

ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด

จากการวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนจะพบข้อจำกัดให้การแก้ไขยาก ซึ่งทางชุมชนเองคิดว่าถ้าหากสมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีก็จะมีศักยภาพที่จะทำการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ และจากการที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาร่วมกับชุมชนในการหาจุดแข็งและจุดอ่อนของชุมชนซึ่งมีดังนี้

ศักยภาพ

ความสามัคคี ความร่วมมือ

ทรัพยากรธรรมชาติเอื้อต่อการดำรงชีวิต

ข้อจำกัด

ขาดจิตสำนึกและความตระหนักในส่วนรองชุมชน

ขาดจุดมุ่งหมายรวม

ใกล้แหล่งราย เป็นเส้นทางในการลำเลียง

การยอมรับพื้นฐานของครอบครัวและผู้ปกครอง

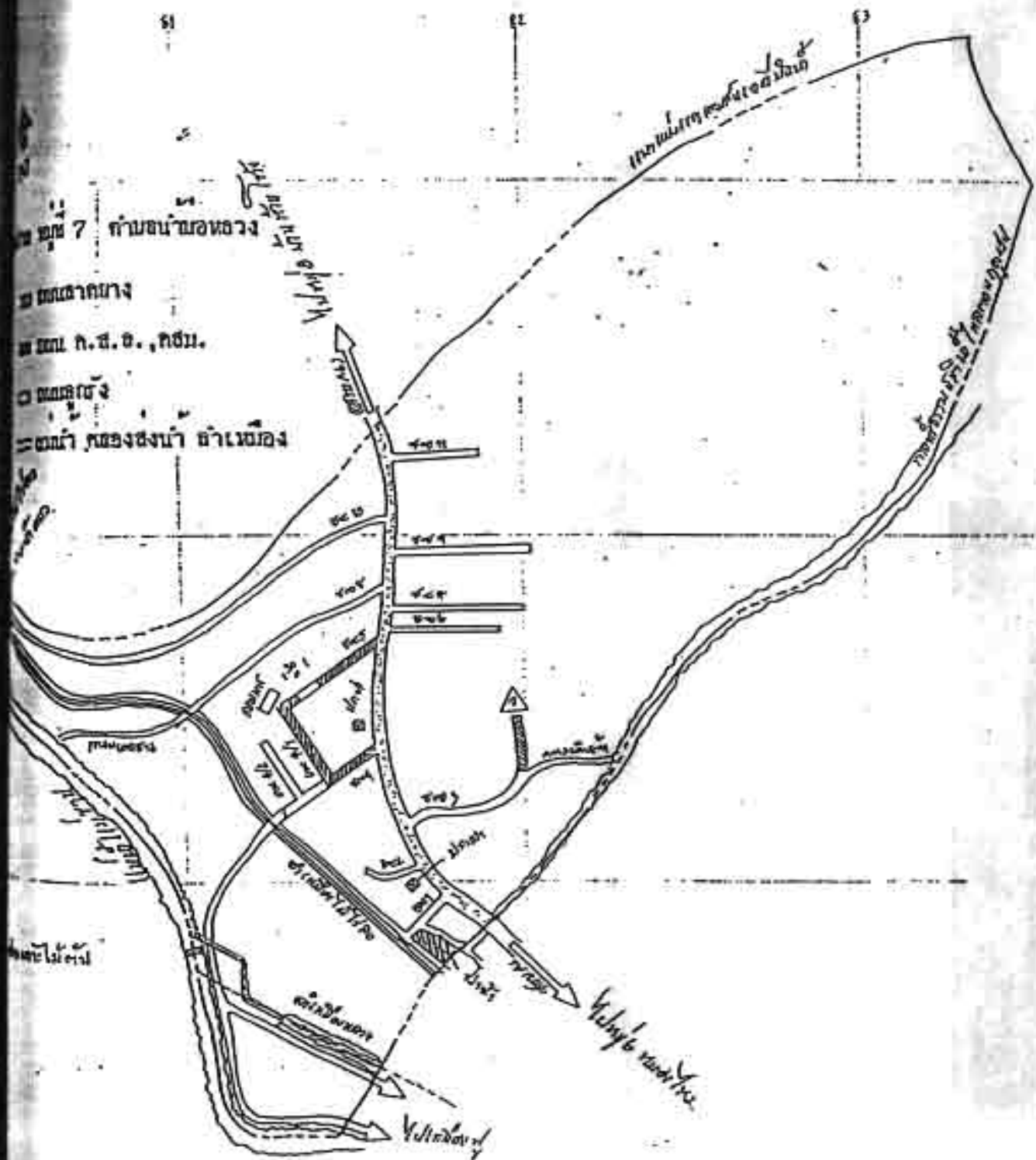
แนวทางในการแก้ไขปัญหายา

ความแนวความคิดของคนในชุมชนหลังจากจัดเวทีเสวนาปัญหายาเสพติดในชุมชนเสร็จแล้ว พบว่ามีกิจกรรมดังต่อไปนี้เป็นกิจกรรมที่ชุมชนคิดว่าสามารถ

แก้ไขปัญหานี้ได้

- ส่งเสริมให้มีการเล่นกีฬา โดยต้องมีผู้ควบคุมดูแล
- แขนป้องกันในชุมชน
- ตั้งชมรมกลุ่มพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นการรวมกลุ่มของผู้ปกครอง เพื่อทำกิจกรรมดูแลเด็กและเยาวชนในชุมชน

แผนที่หมู่บ้านหัวฝาย หมู่ที่ 7 ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

บ้านห้วยโถง หมู่ที่ 8

ข้อมูลทั่วไป

ที่ตั้งหมู่บ้าน

บ้านห้วยโถงตั้งมาประมาณ 100 กว่าปีที่มาของชื่อบ้านห้วยโถงมาจากผู้ที่เข้ามาบุกเบิกหมู่บ้านคน
ที่อพยพเลื่อนโถง จึงได้ตั้งชื่อตามผู้ที่เข้ามาบุกเบิกคนแรก เดิมพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นป่าไม้จำนวนครัวเรือน
ในหมู่บ้านประมาณ 4 ครัวเรือนและได้ทำการจัดสรรพื้นที่ป่าเพื่อที่เป็นพื้นที่ในการทำเกษตรกรรมและเป็น
ในท้ายที่สุด บ้านห้วยโถง หมู่ที่ 8 ต.น้ำบ่อหลวง อ. สันป่าตอง จ. เชียงใหม่ ตั้งอยู่ในบริเวณเขตมีเขตติดต่อ
สี่

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับเขต อ.หางดง จ. เชียงใหม่
ทิศใต้	ติดกับเขตบ้านสันปูเลย ต.ดอนเป่า อ.แม่ว่าง จ. เชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดกับเขตหมู่บ้าน อ.แม่ว่าง จ. เชียงใหม่
ทิศตะวันออก	ติดกับเขตหมู่บ้านจอมแจ้ง ต.น้ำบ่อหลวง อ.สันป่าตอง จ. เชียงใหม่

ประชากร

- มีบ้านเรือนทั้งหมด 93 ครัวเรือน ประชากร 344 คน เป็นหญิง 171 คน ชาย 173 คนประชากร
ส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเพเดิมของหมู่บ้าน และมีบางส่วนย้ายมาจากหมู่บ้านอื่น
- เด็กส่วนใหญ่เข้าโรงเรียนตามหลักสูตรภาคบังคับ เยาวชนบางส่วนได้เรียนต่อในระดับที่สูง
ขึ้น แต่บางรายต้องออกมาช่วยพ่อแม่ทำงาน เนื่องจากไม่มีเงินเป็นค่าเล่าเรียน

อาชีพ

อาชีพรับจ้าง มีชาวบ้านรับจ้างแรงงานนอกหมู่บ้านทั้งผู้ชายและผู้หญิง โดยผู้ชายได้ค่าจ้าง
ประมาณ 120 บาท / วัน ส่วนผู้หญิงได้ 100 บาท / วัน การออกไปทำงานนอกหมู่บ้านส่วนมากจะเป็นกลุ่ม
ที่มีครอบครัวและกลุ่มเยาวชนบางส่วน

ทรัพยากร

ทรัพยากรของชุมชนส่วนมากจะเป็นทรัพยากรคนสร้าง เช่น ประปา วัด โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนบ้าน
ห้วยโถงจะมีเด็กนักเรียนจากหมู่บ้านใกล้เคียงมาเรียนหนังสือที่นี่